

AFD21 - GUIA EN EL MEDI NATURAL I DE TEMPS LLIURE

NORMATIVA REGULADORA DEL TÍTOL.....	1
1325_TÈCNiques D'EQUITACIÓ.....	2
1327_GUIA EQÜESTRE.....	5
1328 ATENCIÓ A GRUPS.....	12
1329_ORGANITZACIÓ D'ITINERARIS.....	15
1333_GUIA DE BAIXA I MITJA MUNTANYA.....	19
1334_GUIA EN BICICLETA.....	23
1335_TÈCNiques DE TEMPS LLIURE.....	29
1336_TÈCNiques DE NATACIÓ.....	33
1337_SOCORRISME EN EL MEDI NATURAL.....	37
1338_GUIA EN EL MEDI NATURAL AQUÀTIC.....	44
1339_MANIOBRES AMB CORDES.....	50
1340_FORMACIÓ I ORIENTACIÓ LABORAL.....	56
1341_EMPRESA I INICIATIVA EMPRENEDORA.....	56

NORMATIVA REGULADORA DEL TÍTOL

- Reial Decret 402/2020, de 25 de febrer, pel que s'estableix el títol de Tècnic de Guia en el medi natural i de temps lliure i es fixen els aspectes bàsics del currículum.
- Ordre EFP/82/2021, de 28 de gener, pel que s'estableix el currículum del cicle formatiu de grau mitjà corresponent al títol de Tècnic de Guia en el medi natural i de temps lliure.

1325_TÈCNiques D'EQUITACIÓ

CONTINGUTS CURRICULARS

a) Selecció, col·locació i retirada d'equips per a la muntada:

Característiques dels llocs per a l'equitació. Picador cobert, pistes, exterior d'instal·lacions, altres. Característiques del cavall de sella. Equip bàsic del genet o amazona i equip secundari (pantalons de muntar, casc, botes, guants, jupetí protector, assot, esperons, polaines). Característiques i tipus. Talles i ajust. Equip bàsic de l'equí i equip addicional (muntura, cabeçada de muntar, embocadura, dessuador, salvacreu, pitral, cuera, altres). Tipus i característiques.

Ús de l'equip de muntada. Selecció de l'equip que s'utilitzarà. Utilització dels diferents elements de l'equip. Funcionalitat de l'equip del genet o amazona (seguretat, comoditat, protecció, transmissió de les ajudes i altres). Funcionalitat de l'equip de l'equí (seguretat, control, comoditat i percepció de les ajudes). Ensenyar i embridar. Posada d'altres elements de l'equip (protectors, benes, martingales, cingles de volteig i altres). Desensellar i desembridar. Retirada del cavall d'altres elements de l'equip de muntada. Execució tècnica.

Maneig de l'equí durant la col·locació de l'equip de muntada. Control del cavall i seguretat. Col·locació i adaptació de l'equip del cavall: tècniques de maneig i control.

Adaptació de l'equip al cavall. Talles dels elements de l'equip. Equips i tipus de muntada. Revisió de la posició de l'equip.

Prevenició de rascades de l'equip. Parts anatòmiques que s'han de tindre en compte. Estat de l'equip i contacte amb el cavall. Ús de protectors. Rascades o ferides durant la muntada.

Ajust de l'equip del cavall. Cinglada inicial. Ajust dels muntants, sotagola i muserola. Tipus de muserola (francesa, alemanya, combinada i altres). Ajust del pit pitral, cuera i altres elements de l'equip.

Normativa de benestar animal i de prevenició de riscos laborals.

b) Previsió de les possibles reaccions de l'equí muntat: Temperament i aptitud per a la muntada.

Conducta del cavall en el procés de preparació per a la muntada. Acostament, posada de la cabeçada, guiatge del cabestre, ensellat, embridat, entre altres. Mobilització del cavall i reajustament de la cingla.

Preparació de l'equí: possibles reaccions en el condicionament per a la muntada. Estudi de la sensibilitat de l'equí.

Guiatge del ronsal. Entrada en pista o lloc de treball. Mobilització a la corda. Valoració física i reaccions de l'equí. Ús de la posició en l'espai, gestos, tacte i veu.

Acceptació del cavall dels elements de l'equip. Revisió per a la muntada de l'adaptació de l'equip al cavall. Col·locació dels estreps en la posició d'ús. Cinglada final. Control del cavall en els ajustos finals de l'equip.

Normativa de benestar animal i de prevenició de riscos laborals.

c) Muntada amb seguretat i equilibri als tres aires:

Aires en el cavall. Aires naturals i artificials, caminats i saltats, simètrics i dissimètrics. Anàlisi del pas, trot i galop. Tipus de pas, trot i galop. Moviments artificials o viciats durant la muntada.

Revisió d'accions, d'estreps i de cingles. Tècniques per a pujar al cavall: amb ajuda i sense ajuda. De salt, des d'escaló, donar el peu i altres. Aplicació. Errors en muntar-hi. Subjecció de regnes. Contacte amb la boca de l'animal. Estrebar. Calçament d'estreps. Control del cavall i seguretat en muntar-hi.

Postura a cavall. Descripció posicional dels segments corporals del genet o amazona (cap, muscles, tronc i seient, braços, mans, cames, peus, altres). Defectes habituals en la postura a cavall. Aplicació de la postura amb l'equí en moviment (postura equilibrada i flexible). Adaptació a l'equí en el pas, trot i galop. Utilització del trot alçat i assegut. Muntada amb estreps i sense estreps.

Ajudes en equitació: naturals i artificials. Funcions bàsiques i aplicació. Normes d'utilització de les ajudes. Les cames, les mans, el pes del cos, la veu, altres. Definició de conceptes bàsics d'equitació. Equilibri, impulsió, contacte, reunió, altres.

Execució tècnica de les transicions, canvis de direcció, de ritme de marxa i parades. Combinació d'ajudes bàsiques. Anàlisi de les aptituds i capacitats del cavall muntat.

Desobediències del cavall muntat. Mètodes per a controlar el cavall davant de desobediències. Correccions tècniques. Valoració del comportament del cavall muntat.

Normativa ambiental, de benestar animal i de prevenció de riscos laborals.

d) Muntada amb seguretat i equilibri en passos de dificultat relativa:

Combinació d'ajudes: aplicació tècnica i funcions avançades. Accions de comes, seient i regnes. Regna directa d'oposició, contrària d'oposició, intermèdia i altres. Ús d'assot i esperons.

Descripció tècnica de superació d'obstacles i franqueig de salts xicotets. Superació d'obstacles, muntat o del ronsal. Portes, reixats, bancals, altres. Seient profund i equilibri. Salts xicotets. Trancs preparatoris d'aproximació, batuda, paràbola i recepció.

Regulació de la intensitat de treball. Fases d'una sessió (part inicial o calfament, part principal i part final o tornada a la calma). Adaptació a la condició física de l'animal. Augment progressiu de la intensitat intercalant parades. Treball del cavall. Tornada a la calma progressiva.

Tècniques de descavalcament: baixar del cavall. Valoració de la conveniència de baixar del cavall en funció de la situació. Desestrear. Errors en el descavalcament. Aplicació de les tècniques per al descavalcament del cavall. Correcció d'errors en el descavalcament. Control del cavall i seguretat en el descavalcament.

Normativa ambiental, de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.

e) Valoració del cavall durant la muntada:

Adequació dels equips de muntada. Comprovació de l'estat de l'equip de muntada. Revisió i manteniment de l'equip. Neteja i cures de l'equip de muntada. Productes de neteja i manteniment. Emmagatzematge i protecció. Guarda-arnesos, suports i fundes.

Revisió de l'estat del cavall. Valoració de la higiene del cavall després de la muntada. Grau de sudoració i climatologia. Raspallat, dutxa, altres. Estabulació o solta de l'equí.

Registre de reaccions del cavall. Seguiment de l'evolució de l'animal.

Respostes a les ajudes. Desobediències del cavall muntat.

Problemes en la muntada derivats del comportament del cavall (nerviosisme, incomprensió, proves de lideratge).

Fitxes de control i ús de les TIC. Valoració de la condició física del cavall. Absència de lesions o malalties significatives. Ritme cardíac i respiratori. Valoració de la conducta dels equins aplicada a la muntada. Conductes habituals que defineixen el caràcter de l'equí. Comportament i reaccions de l'equí a les ordres. Conductes anormals i vicis. Aptitud per a la muntada. Observació del cavall muntat. Estudi del moviment del cavall al pas, al trot i al galop. Moviments viciats del cavall muntat.

Observació durant el procés de preparació i conclusions. Previsió de les reaccions del cavall muntat.

Normativa ambiental, de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.

CRITERIS D'AVUACIÓ

Resultats d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
1. Selecciona, col·loca i retira els equips per a la muntada, interpreta l'ús d'aquests i analitza la funcionalitat que tenen.	a) S'ha caracteritzat el lloc, l'equí i l'equip per a la muntada. b) S'han definit els elements de l'equip de muntada i les funcions d'aquests. c) S'han col·locat i s'han retirat els elements de l'equip de muntada. d) S'ha manejat l'equí durant la col·locació i l'adaptació de l'equip. e) S'ha comprovat la posició i l'adaptació de l'equip a la morfologia de l'animal. f) S'han pres les mesures per a evitar rascades amb l'equip. g) S'ha ajustat l'equip i s'ha realitzat la cinglada inicial. h) S'ha aplicat la normativa de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals en les tasques realitzades.

<p>2. Preveu, en el procés previ a la muntanya, les possibles reaccions de l'equí muntat valorant les seves condicions físiques, temperament i aptituds.</p>	<p>a) S'ha estudiat la conducta de l'equí en l'acostament, la posada de la cabeçada i el guiatge del cabestre. b) S'han observat les reaccions de l'equí en el procés de preparació per a la muntada. c) S'han estudiat les respostes de l'equí en el procés de conducció del ronsal al lloc de treball i en moure'l a la corda. d) S'ha comprovat l'acceptació i l'adaptació en moviment de l'equip de muntada. e) S'ha aplicat la normativa ambiental, de benestar animal i de prevenció de riscos laborals en les tasques realitzades.</p>
<p>3. Munta amb seguretat i equilibri als tres aires, relacionant les tècniques amb el tipus d'animal, el terreny i la situació.</p>	<p>a) S'ha diferenciat la seqüència de moviments del cavall als tres aires naturals. b) S'han descrit i aplicat les tècniques per pujar a l'equí controlant el animal. c) S'ha definit la postura a cavall i se n'ha adquirit amb l'equí aturat i en moviment. d) S'han descrit i s'han aplicat les ajudes en l'equitació. e) S'han realitzat transicions entre aires, canvis de direcció, de ritme de marxa i parades. f) S'han corregit desobediències del cavall durant la munta. g) S'ha aplicat la normativa ambiental, la de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.</p>
<p>4. Munta amb seguretat i equilibri en els passos de dificultat relativa i analitza les tècniques i els procediments d'aplicació en cada situació.</p>	<p>a) S'han definit i aplicat combinacions d'ajudes i funcions avançades de les mateixes. b) S'han aplicat tècniques de superació d'obstacles i franqueig de petits salts. c) S'ha regulat la intensitat del treball físic de l'equí. d) S'ha valorat la conveniència de tirar peu a terra. e) S'han aplicat les tècniques per tirar peu a terra. f) S'ha aplicat la normativa ambiental, la de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.</p>
<p>5. Valora el cavall durant la muntanya, analitzant les seves reaccions.</p>	<p>a) S'ha valorat l'estat i l'adequació dels equips i els materials utilitzats a l'activitat de munta. b) S'ha valorat la higiene i les condicions de vida del cavall després de la munta. c) S'han registrat les reaccions del cavall muntat i la progressió de les mateixes. d) S'han estimat les respostes a les ajudes del genet o de l'amazona i les desobediències del cavall muntat. e) S'ha emplenat una fitxa de control sobre la valoració del cavall muntat. f) S'ha aplicat la normativa ambiental, la de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.</p>

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

- Federación Hípica Española. (2012). *Galopes niveles del 1 al 4*. Editorial Tutor.

CARACTERÍSTIQUES DELS EXÀMENS

La prova consta d'una part teòrica, on es demostri l'assoliment dels diferents continguts propis del mòdul; i una part pràctica, associada als diferents resultats d'aprenentatge.

És requisit indispensable superar la prova teòrica amb mínim un 5 per poder accedir a la prova pràctica. Les dues parts s'han d'aprovar per poder fer mitjana.

MATERIAL NECESSARI

Bolígraf blau o negre per la part teòrica. El material específic per la part pràctica es concretarà una vegada s'hagi fet la inscripció al mòdul.

CONTACTE PROFESSORAT

cap.afe@iescapdellewant.org

1327_GUIA EQÜESTRE

CONTINGUTS CURRICULARS

a) Revisió, preparació i recollida de materials, cavalls i mitjans per a la ruta:

Equips i materials per a rutes eqüestres. Funcions dels elements de l'equip eqüestre:

Equip i material eqüestre del cavall en ruta (de muntada i maneig, de transport del material, de cures i manutenció).

Equip i material eqüestre del genet o de l'amazona en ruta (indumentària, calçat, complements, elements de seguretat).

Equip, avituallament i material eqüestre col·lectiu en ruta (de pernoctació, d'hidratació i alimentació, aparells de comunicació, de ferratge d'emergència, de guarnicioneria i reparacions, farmaciola, seguretat).

Equip i materials específics per a persones amb discapacitat i/o necessitats especials.

Manteniment, transport i emmagatzematge de materials i equips:

Procediments de revisió d'equips i materials individuals i col·lectius (inspecció visual i comprovació de l'estat).

Manteniment bàsic i operatiu. Registre d'operacions de manteniment (reparacions d'equip i guarnicioneria).

Neteja, cures, emmagatzematge i protecció de l'equip de ruta. Inventaris. Productes de neteja i manteniment, suports i fundes.

Retirada de l'equip i del material als cavalls.

Transport de materials i equips. Revisió del mitjà de transport i col·locació dels materials i els mitjans per a protegir-los. Transport dels aliments.

Cavalls per a la ruta eqüestre. Estat físic i temperamental i aptitud del cavall per a la ruta: Procediments de revisió de l'estat del cavall. Detecció de problemes de salut, signes de salut i de situació anormal, cures, medicació. Comprovació de signes de fatiga, ferides i matadures, entre altres. Preparació del cavall per a la ruta. Adaptació de l'equip i del material als cavalls i a les persones participants. Col·locació del material en els cavalls. Distribució en alforges. Criteris de seguretat i equilibri-estabilitat.

Comportament del cavall en ruta. Comportament del cavall sol i en companyia d'altres cavalls i egües.

Cures i transport equins abans, durant i després de la ruta: Higiene i aplicació de primers auxilis al cavall. Raspallat, dutxa, neteja de cascots.

Reparacions bàsiques de ferradura. Resolució d'un problema de ferradura per desreblada i clavada de claus, substitució o col·locació de ferradura, utilització d'hiposandàlia, altres. Manteniment, neteja, emmagatzematge i protecció.

Tècniques per a embarcar i desembarcar; personal i mitjans. Col·locació dels animals i permanència en el vehicle. Necessitats bàsiques del cavall durant el viatge. Transport d'animals lesionats o malalts durant la ruta. Normativa, requisits i documentació. Planificació del transport i tècniques de conducció.

Establulació o solta del cavall. Ús de boxs individuals, quadres cor-regudes, tancats exteriors i altres.

Alimentació i hidratació de les persones i dels cavalls en una ruta eqüestre:

Avituallament durant la ruta.

Càlcul de quantitat d'aliments sòlids i líquids per als cavalls en ruta.

Càlcul de quantitat d'aliments sòlids i líquids per a les persones participants. Càlcul per etapes.

Supervisió de la quantitat i l'estat d'aliments sòlids i líquids.

Alimentació i hidratació en ruta. Aportació d'aigua, aliments con-centrats, de volum i complements.

Personal, documentació i permisos per a les rutes eqüestres.

Normativa ambiental, de benestar animal i de prevenció de riscos laborals.

b) Verificació i adaptació d'itineraris eqüestres:

Examen del terreny a cavall. Comprovació de les característiques aportades per la cartografia (distàncies, pendents, accidents paisatgístics i fites d'orientació).

Varietat paisatgística i de càrrega de treball. Localització i condicions dels espais per a la realització d'activitats lúdiques i de sensibilitza-

ció sobre els valors naturals, culturals i recursos de la zona. Espais per a l'observació, la parada, l'explicació i les activitats recreatives.

Verificació del tipus de terreny i dels punts de dificultat. Notes de camp:

Condicions del terreny que afecten la marxa del cavall.

Alternatives per als passos conflictius de la ruta: arbredes, costeres pronunciades, extensions d'aigua i terrenys relliscosos o escarpats, entre altres.

Verificació de condicions de l'itinerari:

Duració. Distribució de l'esforç i necessitats d'avituallament.

Llocs i espais. Punts de reagrupament i descans durant el recorregut. Zones d'evacuació del grup. .

Alternatives de l'itinerari en funció de l'estat del terreny, la clima-tologia i l'horari previst, entre altres.

Adaptació de l'activitat programada al tipus de persones partici-pants:

Proves de nivell tècnic prèvies a l'activitat.

Supervisió del maneig bàsic del cavall realitzat pels i per les parti-cipants. Posada de la cabeçada, guiatge del cabestre, lligatge del cavall, preparació del cavall, altres.

Expectatives i necessitats de les persones del grup. Coneixements i experiència prèvia.

Alternatives de l'itinerari en funció del nivell dels i de les partici-pants. Variants en funció de les capacitats, les necessitats i les moti-vacions dels i de les participants. Nivells de l'itinerari. Adequació als interessos i els nivells de competència motriu.

Adaptació de les activitats a la participació de persones amb dis-capacitat (espai, instal·lacions, material, transmissió de la informació i activitats). Accions i mitjans per a l'ajuda o el suport d'agents externs.

Senyals de fatiga i possibles conductes de risc. Identificació prime-renca i actuació anticipada.

Normativa ambiental, de benestar animal i de prevenció de riscos laborals.

c) Guiatge del grup per itineraris eqüestres:

Legislació vigent. Espais protegits, característiques dels ecosistemes i espècies de la zona i impacte ambiental.

Informació a les persones participants. Experimentació de fórmules i situacions. Tipus de llenguatge:

Informació sobre la ruta eqüestre (horaris previstos, etapes, previsió climatològica, nivell de dificultat, equip i material, llocs d'especial interès).

Informació sobre el cavall de marxa. Característiques i costums dels cavalls que s'utilitzen.

Normes de l'activitat i de seguretat: utilització de l'equip i del material, organització de l'avituallament, conductes respecte del medi ambi-ent en una ruta eqüestre.

Comunicació d'errors d'execució de la tècnica eqüestre.

Tècniques d'equitació i maneig del cavall en rutes eqüestres. Explicació, demostració i ajuda:

Col·locació de la cabeçada, guiatge del cabestre i lligatge del cavall en ruta. Preparació del cavall en ruta. Problemes de les persones usuàries en la preparació i la utilització de l'equip i el material i en el maneig per a la preparació del cavall.

Muntar i descavalcar en ruta.

Postura a cavall en ruta. Ajudes en equitació en ruta.

Descripció i aplicació de les tècniques. Identificació d'errors d'execució. Dificultats de les persones usuàries en l'aplicació de les tècniques d'equitació muntats.

Aplicació de maniobres de suport a les persones participants en ruta. Aplicació de protocols d'actuació en passos de dificultat relativa. Vies, encreuaments, retards, obstacles, entre altres, i possibles incidents. Ajuda i suport individualitzat en passatges difícils.

Tècniques específiques d'ajuda per a persones amb discapacitat i/o necessitats especials.

Organització del grup i seguretat: distribució del personal i dels i de les participants dins del grup.

Assignació de funcions en el grup: Situacions compromeses i formes d'actuació: descontrol del cavall, caigudes i altres. Previsió de reaccions del grup i dels seus components en la ruta eqüestre. Situació respecte del grup i el control d'aquest. Revisió del material del grup i de l'equip de cada persona usuària.

Protocol de solució de dificultats en ruta. Protocol de situació d'emergència i primers auxilis. Reorganització del grup davant de dificultats. Col·laboració de l'auxiliar de guia i dels i les participants.

Codis de senyals per a la conducció d'un grup a cavall. Avanç, parada, acceleració o desacceleració i canvi de direcció en ruta, entre altres. Transmissió d'informació en ruta. Aparells de comunicació interna i externa.

Espai per als cavalls en parades: Preparació per a la pernoctació. Assegurament del cavall entre etapes: estabulació, tancat elèctric, lligat (estaques d'amarrament, travat en prat, corda llarga amb nusos per a lligar diversos cavalls entre dos punts i altres). Normativa ambiental, de benestar animal i de prevenció de riscos laborals.

d) Col·laboració en l'organització d'activitats eqüestres recreatives:

Activitats eqüestres. Tipus (hípiques i esportives, recreatives, culturals i espectacles, amb persones amb discapacitat i altres).

Activitats eqüestres recreatives. Tipus i característiques. Enfocament formatiu, turístic, d'ocupació del temps d'oci, de realització d'activitat físicoesportiva i altres. Estudi de les ofertes de mercat i possibilitats de l'empresa. Classes d'equitació, jocs amb cavalls, passejos a cavall i amb cotxe de cavalls.

Espais i instal·lacions per a activitats eqüestres recreatives. Aula, picador, pistes de diversos tipus, voltants de la instal·lació i altres. Equips per a activitats eqüestres recreatives. Utilització de l'equip en activitats eqüestres recreatives.

Realització de les activitats prèvies a la real amb persones participants. Resposta dels animals, equips, materials, instal·lacions, espais, entre altres. Resolució de problemes detectats.

Criteris d'assignació dels animals:

Característiques de l'equí per a activitats eqüestres recreatives. Característiques de l'equí per a activitats d'hipoteràpia.

Binomi genet/amazona – cavall compensat. Experiència, caràcter i morfologia del genet/amazona i del cavall.

Planificació del treball de l'animal.

Tècniques eqüestres específiques:

Treball tècnic amb els i les participants. Guiatge del destre del cavall amb genet o amazona novell, guiatge de tanda, peu a terra o muntada i altres.

Transmissió de les tècniques d'equitació.

Adaptació de les tècniques al nivell dels i de les participants. Aplicació amb diferents materials i equips.

Adaptació de les tècniques a persones amb discapacitat o necessitats especials.

Normativa ambiental, de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.

e) Realització d'activitats eqüestres recreatives:

Supervisió de recursos implicats en activitats eqüestres recreatives:

Preparació d'espais. Terrenys, tanques, altres.

Selecció i preparació dels animals en funció de l'activitat i de les persones participants.

Revisió de materials per a activitats (cons, barres de franqueig, cavaletti, ramals, material d'activitat física, altres).

Col·locació de l'equip i del material per a les activitats eqüestres recreatives.

Informació a les persones participants. Continguts i tipus de llenguatge. Adaptacions per a facilitar el procés a persones amb discapacitat:

Normativa de l'empresa i de les activitats. Normes de seguretat. Comportament entre èquids. Ús de les instal·lacions, materials i equips per part de les persones usuàries. Normativa específica de cada activitat.

Instruccions a l'usuari/a en equitació d'oci. Exercicis d'assimilació tècnica. Treball individualitzat i en grup. Exercicis en tanda, exercicis d'aplicació i altres.

Dades d'interès (patrimoni cultural i natural).

Intervenció en activitats: Criteris d'adaptació de les activitats eqüestres (espai, instal·lacions, material, transmissió de la informació, activitats). Tipus d'activitats eqüestres per a persones amb discapacitat: circuits psicopedagògics, jocs eqüestres adaptats, teràpies eqüestres, equitació adaptada, oci i altres.

Jocs i gimcanes a cavall. Estructura de les activitats. Individual o per equips. Ús del material.

Jocs populars a cavall. Proves peu a terra o muntat. Activitats conjuntes, en circuit, per grups i altres. Jocs de velocitat i precisió.

Passejos en poni. Guiatge del ronsal o de la mà. Col·laborador lateral de seguretat. Passeig en grup. Animació infantil. Estimulació infantil. Cançons, gestos, exercicis, altres. Diferències entre passeig i ruta muntant a cavall.

Passeig a cavall. Guia personalitzat o de grup. Adequació al nivell del grup. Distribució i organització del grup. Control del grup. Muntada d'exterior. Recorreguts pròxims. Volences del cavall.

Passeig en cotxe de cavalls. Selecció de l'equip d'enganxament i col·locació (aclucalls, tirs, collera, tafarra i altres). Enganxada. Conducció per carretera i medi natural (codi de circulació viària i normes de conducta i legislació en el medi natural).

Normativa ambiental, de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.

f) Valoració de les activitats eqüestres recreatives i de conducció de grups a cavall:

Fitxes de control de valoració de l'activitat. Tipus. Procediments de presa de dades en el desenvolupament de l'activitat. Avaluació interna o autoavaluació i avaluació externa. Enquestes. Anàlisi de l'activitat, del grup i del tècnic, entre altres. Valoració respecte del programa. Documents d'avaluació. Elaboració. Fitxes de seguiment. Utilització de les TIC.

Recollida d'informació: Registres sobre els comportaments del grup. Progressió de les persones participants en l'activitat. Execució tècnica, efectivitat i seguretat.

Registres sobre les actuacions del personal tècnic o del guia. Situació, efectivitat de la comunicació.

Registre d'incidències i ajust als temps previstos. Fases de l'activitat, temps de les intervencions. Incidències que afecten la seguretat del desenvolupament de les activitats. Estimació del grau de seguretat de l'activitat.

Registre de dades relacionades amb el cavall. Conductes inadequades dels animals en l'activitat. Velocitat del cavall al pas, al trot i al galop. Adaptació entre els animals i les persones participants.

Adequació dels equips i els materials utilitzats en l'activitat eqüestre. Valoració de l'adaptació als animals i als i les participants. Anàlisi de la possibilitat d'utilització en diferents activitats. Lleugeresa, comoditat, solidesa, possibilitat de reparació, funcionalitat, estètica i altres.

Elaboració d'informes sobre l'activitat. Propostes de mesures correctores i de millores en la programació. Possibles millores i creació de noves activitats.

Normativa ambiental, de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Resultats d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
--------------------------	----------------------

<p>1. Revisa, prepara i recull els materials, els cavalls i els mitjans per a la ruta interpretant-ne l'ús i el procediment establert.</p>	<p>a) S'ha comprovat la disponibilitat i operativitat dels mitjans i materials necessaris per a la ruta.</p> <p>b) S'ha comprovat l'estat i l'aptitud dels cavalls per a la ruta i se'ls han prestat les cures bàsiques abans, durant i després de l'etapa.</p> <p>c) S'han manejat els equins a les operacions d'embarcament, transport i desembarcament durant les rutes.</p> <p>d) S'han definit els elements de l'equip i els materials per a la ruta i les funcions dels mateixos.</p> <p>e) S'han preparat els cavalls adaptant la col·locació dels equips per a la etapa a les característiques dels participants a la ruta.</p> <p>f) S'ha seguit el procediment de manteniment i emmagatzematge dels materials i equips abans, durant i després de la ruta.</p> <p>g) S'ha revisat el material del grup i l'equip de cada participant i se n'ha assegurat l'avituellament pels participants i els cavalls durant la ruta.</p> <p>h) S'ha aplicat la normativa de benestar animal i de prevenció de riscos laborals en les tasques de revisió i cura fetes.</p>
<p>2. Verifica i adapta els itineraris eqüestres analitzant les característiques dels participants i les condicions de realització de l'activitat.</p>	<p>a) S'han definit criteris per recopilar informació sobre el nivell individual i col·lectiu del grup i per identificar senyals de fatiga o de possibles conductes de risc.</p> <p>b) S'han reconegut al terreny els punts de dificultat i la dosificació de l'esforç i descansos atenent les distàncies i els desnivells per el que es realitzarà la ruta eqüestre.</p> <p>c) S'han preparat vies alternatives per als possibles passos conflictius de la ruta eqüestre.</p> <p>d) S'han reconegut els indicis naturals que poden ser referent per a l'orientació i els accidents geològics i ecosistemes que són d'interès per la ruta eqüestre.</p> <p>e) S'han utilitzat els instruments i mapes per orientar-se en tota mena de condicions ambientals.</p> <p>f) S'han localitzat els punts de pernoctació i d'evacuació.</p> <p>g) S'ha comprovat el protocol de seguretat davant de possibles situacions de perill.</p>
<p>3. Guia grups per itineraris eqüestres relacionant les tècniques de progressió amb el programa establert i amb les condicions del medi.</p>	<p>a) S'ha proporcionat informació als participants sobre l'itinerari, les característiques del cavall i l'ús de l'equip i del material per garantir la seguretat.</p> <p>b) S'han descrit i demostrat les tècniques d'equitació per a una ruta eqüestre i se n'ha corregit l'execució als participants.</p> <p>c) S'ha adoptat una organització i situació al grup que permet el control del mateix i de les dificultats dels participants abans i durant l'activitat.</p> <p>d) S'han utilitzat codis de senyals i aparells de comunicació per transmetre durant la ruta informació al grup i, si escau, a agents externs.</p> <p>e) S'han realitzat maniobres de suport als participants que presenten dificultats en la progressió per la ruta.</p> <p>f) S'han aplicat els protocols d'actuació a les incidències produïdes.</p> <p>g) S'han preparat l'espai per als cavalls i les condicions per a les parades i la pernoctació.</p> <p>h) S'ha aplicat la normativa ambiental, de benestar animal i de prevenció de riscos laborals en les tasques realitzades.</p>

<p>4. Col·labora en l'organització d'activitats eqüestres recreatives interpretant el procediment establert.</p>	<p>a) S'han caracteritzat els tipus d'activitats recreatives de l'empresa. b) S'han seleccionat els espais, les instal·lacions i els equips per activitats eqüestres recreatives. c) S'han establert criteris d'assignació d'animals als diferents perfils de participants. d) S'ha comprovat prèviament el comportament d'animals, equips, materials, instal·lacions i espais. e) S'han descrit i demostrat les tècniques eqüestres que s'utilitzaran a les activitats. f) S'ha aplicat la normativa ambiental, la de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.</p>
<p>5. Realitza activitats eqüestres recreatives, segons protocol establert, relacionant les característiques dels participants amb els procediments d'actuació.</p>	<p>a) S'han preparat els espais, els animals i els materials per a les activitats eqüestres recreatives. b) S'ha informat els i les participants sobre les normes que han de seguir-se a les activitats eqüestres recreatives. c) S'ha instruït els i les participants en equitació amb objectiu recreatiu. d) S'ha col·laborat en el desenvolupament de jocs i gimcanes a cavall, seguint el protocol establert. e) S'ha guiat del dretà a ponis durant les passejades infantils a cavall. f) S'ha guiat en passejades a cavall i s'ha col·laborat en l'enganxament i el passeig de participants amb cotxe de cavalls. g) S'ha col·laborat en les activitats eqüestres de lleure per a persones amb discapacitat seguint el protocol establert. h) S'ha aplicat la normativa ambiental, la de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.</p>
<p>6. Valora les activitats eqüestres recreatives i de conducció de grups a cavall analitzant les dades recopilades.</p>	<p>a) S'han recollit dades sobre la pròpia actuació i sobre les reaccions del grup a l'activitat. b) S'han registrat les incidències quant a l'ajust de l'activitat als temps previstos. c) S'han registrat les conductes dels animals que no siguin adequades per a l'activitat eqüestre en què estan implicats. d) S'han recollit incidències que afecten la seguretat durant el desenvolupament de les activitats. e) S'ha valorat l'adequació dels equips i dels materials utilitzats a la activitat eqüestre. f) S'ha emplenat la fitxa de valoració de l'activitat segons el programa de la mateixa. g) S'han proposat mesures correctores dels desajustos detectats i s'han elaborat un informe sobre l'activitat eqüestre realitzada. h) S'ha aplicat la normativa ambiental, la de benestar animal i la de prevenció de riscos laborals.</p>

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

- Bustos Álvarez, H. V. (2022). *Guía ecuestre*. Arán Ediciones.

CARACTERÍSTIQUES DELS EXÀMENS

La prova consta de dues parts: una part teòrica, on es demostrï l'assoliment dels diferents continguts del mòdul; i una part pràctica, associada als diferents resultats d'aprenentatge.

És requisit indispensable superar la prova teòrica amb mínim un 5 per poder accedir a la prova pràctica. Les dues parts s'han d'aprovar per poder fer mitjana.

MATERIAL NECESSARI

Bolígraf blau o negre per la part teòrica. El material específic per la part pràctica consisteix en la vestimenta adequada per muntar a cavall.

CONTACTE PROFESSORAT

cap.afe@iescapdellewant.org

1328_ATENCIÓ A GRUPS

CONTINGUTS CURRICULARS

a) Caracterització de la dinàmica grupal:

Trets bàsics de psicologia evolutiva.

Desenvolupament personal i elements bàsics. Personalitat, motivació, actituds, emoció i sensació. Autoconcepte i autoestima.

Discapacitat. Etiologia, simptomatologia, classificació, indicacions, precaucions i contraindicacions. Característiques psicològiques, afectives i socials de les persones segons els tipus de discapacitat.

Cultura i socialització. Conceptes bàsics d'integració social. Educació intercultural.

Educació per a la llibertat, la igualtat, la pau, la ciutadania i la cooperació. Coeducació.

b) Desenvolupament d'estratègies i tècniques de dinamització grupal.

El grup. Psicologia del grup. Persona i grup. Grup de pertinença i grup de referència.

Processos i estructura d'un grup. Elements estàtics i dinàmics del grup.

Fenòmens que afecten el grup. La cohesió social. Factors que afavoreixen la cohesió grupal.

Fases de desenvolupament d'un grup.

El lideratge: tipus.

Tècniques de dinàmica de grups com a metodologia d'intervenció.

Espais i mitjans necessaris.

Tècniques de dinàmica de grups per a col·lectius específics. Adaptacions. Pautes per a optimitzar les relacions interpersonals. Ajudes tècniques.

Justificació del paper del personal tècnic com a iniciador i dinamitzador de processos grupals.

c) Identificació de tècniques de comunicació:

El procés de comunicació. Elements en el procés de comunicació. Tipus de comunicació.

Estils de comunicació. Assertivitat. Tipus de consignes i d'explicacions facilitadores de la comunicació amb persones amb discapacitat.

Dificultats i barreres de la comunicació.

Tècniques de comunicació. Adaptació de les tècniques de comunicació per a afavorir la participació de les persones amb discapacitat.

Valoració de la importància de la comunicació i la interacció comunicativa en diferents contextos.

Transmissió de missatges. Utilització del llenguatge oral i del llenguatge escrit en la transmissió de missatges. Utilització del llenguatge icònic i del llenguatge audiovisual en la transmissió de missatges.

Valoració de la importància d'adequar la comunicació a l'interlocutor o la interlocutora i a una possible discapacitat.

Actituds personals que faciliten o dificulten la comunicació.

Justificació de les habilitats socials bàsiques de comunicació. Escolta activa. Errors d'escolta. Empatia.

Ajudar a pensar.

d) Gestió de conflictes i resolució de problemes:

El conflicte en les relacions interpersonals. Comportaments i relacions tipus. Rivalitat. Cohesió.

Les actituds dels grups davant dels conflictes.

Tècniques per a la gestió i la resolució de conflictes.

El procés de presa de decisions. Mètodes més usuals per a la presa

de decisions en grup. Fases en la presa de decisions.

Valoració de la importància del respecte i de la tolerància en la resolució de problemes i conflictes.

e) Avaluació dels processos de grup:

Aplicació de tècniques d'investigació social al treball amb grups. Anàlisi d'estratègies i instruments per a l'estudi de grups. Avaluació de l'estructura i els processos grupals. Tècniques d'observació.

Selecció d'indicadors.

Recollida de dades. Tècniques d'elaboració i ompliment de registres.

Interpretació de dades.

Valoració de l'autoavaluació com a estratègia per a la millora de la competència social.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Resultats d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
1. Caracteritza la dinàmica grupal i la relaciona amb els aspectes psicològics i sociològics que la sustenten.	a) S'han explicat els processos bàsics del desenvolupament evolutiu de les persones. b) S'han caracteritzat els processos que influeixen en la conformació social de la conducta i les actituds. c) S'han descrit les característiques de les discapacitats i la repercussió que tenen en el desenvolupament d'activitats grupals recreatives. d) S'ha valorat la diversitat cultural i la implicació d'aquesta en contextos recreatius. e) S'han descrit les principals diferencials característiques des de la perspectiva de gènere i la seua implicació en contextos recreatius.

<p>2. Desenvolupa les estratègies i les tècniques de dinamització grupal en funció del context d'intervenció i adequa l'ús de les tècniques a les seves fases.</p>	<p>a) S'han classificat els elements que configuren l'estructura grupal i les relacions entre aquests.</p> <p>b) S'han investigat les diverses fases d'un grup.</p> <p>c) S'han caracteritzat els possibles rols tipus en els i les integrants d'un grup.</p> <p>d) S'han determinat diverses tècniques de grup per a cadascuna de les fases en què es troba el grup.</p> <p>e) S'ha valorat la importància de la utilització de dinàmiques de grup per a interactuar amb els seus integrants.</p> <p>f) S'han desenvolupat les tècniques de dinàmica de grups i s'han considerat els espais i els mitjans necessaris.</p> <p>g) S'han desenvolupat les tècniques de dinàmica de grups per a col·lectius específics i s'han incorporat les adaptacions i les ajudes tècniques requerides.</p> <p>h) S'ha justificat el paper del tècnic com a iniciador i dinamitzador de processos grupals.</p>
<p>3. Identifica les tècniques de comunicació i analitza les característiques dels grups i de les persones implicades en el procés.</p>	<p>a) S'han analitzat els elements del procés de comunicació grupal.</p> <p>b) S'han definit els estils de comunicació que fan més eficaç el procés de comunicació en funció del context.</p> <p>c) S'han seleccionat les estratègies per a superar barreres de comunicació grupal.</p> <p>d) S'han adaptat les tècniques de comunicació a contextos i grups.</p> <p>e) S'han determinat les tècniques de comunicació adequades a la situació i atesa la diversitat cultural i funcional, sobretot en situacions de discapacitat.</p> <p>f) S'han descrit les habilitats de comunicació necessàries per a afavorir el procés de comunicació.</p> <p>g) S'ha valorat la importància de les habilitats socials en el procés de comunicació.</p>
<p>4. Implementa les estratègies de gestió de conflictes grupals i la solució de problemes i selecciona les tècniques en funció del context d'intervenció.</p>	<p>a) S'han analitzat les fonts de l'origen dels problemes i els conflictes en el funcionament dels grups.</p> <p>b) S'han desenvolupat habilitats socials de solució de problemes dins del grup.</p> <p>c) S'han desenvolupat les tècniques de gestió de conflictes de grups dins del grup.</p> <p>d) S'han descrit les fases del procés de presa de decisions.</p> <p>e) S'ha valorat la importància del respecte i la tolerància en la gestió de conflictes i en la solució de problemes.</p>
<p>5. Avalua els processos de grup i identifica els aspectes susceptibles de millora.</p>	<p>a) S'han aplicat les tècniques d'investigació social.</p> <p>b) S'han determinat les estratègies i els instruments per a l'estudi de grups.</p> <p>c) S'ha definit l'avaluació dels processos grupals.</p> <p>d) S'han descrit els indicadors d'avaluació.</p> <p>e) S'han omplert els registres en els suports establits.</p> <p>f) S'han identificat les situacions que necessiten millorar.</p> <p>g) S'ha autoavaluat la situació personal i social de partida del tècnic.</p>

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

- Navarro, V. i Villanueva, N. (2020). *Formación para guías de turismo*. Río Gallegos: Universidad Nacional de la Patagonia Austral.
- López de Ayala Panizo, J. L. (2022). *Atención a grupos*. Aran ediciones.

CARACTERÍSTIQUES DELS EXÀMENS

La prova consta d'una part teòrica, on es demostrï l'assoliment dels diferents continguts propis del mòdul; i una part pràctica, associada als diferents resultats d'aprenentatge.

És requisit indispensable superar la prova teòrica amb mínim un 5 per poder accedir a la prova pràctica. Les dues parts s'han d'aprovar per poder fer mitjana.

MATERIAL NECESSARI

Bolígraf blau o negre per la part teòrica. El material específic per la part pràctica es concretarà una vegada s'hagi fet la inscripció al mòdul.

CONTACTE PROFESSORAT

cap.afe@iescapdellewant.org

1329_ORGANITZACIÓ D'ITINERARIS

CONTINGUTS CURRICULARS

a) Valoració del context d'intervenció de les activitats guiades en el medi natural:

Activitats per itineraris en el medi natural. Tipus i característiques. Cerca d'informació. Fonts oficials de dades cartogràfiques, legals i mediambientals. Normativa de referència per a activitats en el medi natural. Dades geogràfiques, geològiques, biològiques, meteorològiques i socioeconòmiques. Elements culturals i paisatgístics.

Procediments i tècniques per a l'anàlisi, el tractament, el processament i l'arxivament d'informació. Utilització de les tecnologies de la informació. Selecció de punts d'interès per als itineraris en el medi natural. Cri- teris, relació amb els perfils de les i dels participants.

Factors que condicionen els itineraris pel medi natural. Utilització de mapes topogràfics. Distàncies, desnivells, dificultat, perillositat i altres. Criteris per a localitzar les zones potencialment perilloses. Indicadors de possibilitat de desprendiments, allaus i crescudes, entre altres.

Persones participants en les activitats guiades pel medi natural. Característiques. Valoració dels interessos i les expectatives dels perfils de les persones participants. Aspectes que s'han de tindre en compte en persones amb discapacitat o necessitats especials.

b) Selecció d'elements rellevants per al disseny d'itineraris: Factors que condicionen els itineraris pel medi natural. Interpretació de mapes topogràfics. Distàncies, desnivells, dificultat, perillositat i altres. Característiques de les zones, segons la seua representació topogràfica. Estudi de possibilitats de connexió amb vies de comunicació principals. Mapa i orientació. Instruments bàsics per a l'orientació: brúixola, altímetre, curvímetre; funcionament i aplicacions. Declinació magnètica. Azimut. Triangulació. Rumb i contrarrumb. Instruments bàsics per a l'orientació: brúixola, altímetre, curvímetre; funcionament i aplicacions. Declinació magnètica. Azimut. Triangulació. Rumb i contrarrumb. Perfils topogràfics. Interpretació i disseny: Càlcul de distàncies. Càlcul de pendents.

c) Disseny d'itineraris pel medi natural: Disseny de l'itinerari: Inici i final del recorregut. Connexió amb vies de comunicació. Trajectòria de l'itinerari. Distàncies, temps i desnivells. Duració de l'itinerari. Punts de dificultat. Punts d'evacuació. Punts d'interés paisatgístic i mediambiental. Punts de reagrupament, de descans i d'activitats complementàries. Característiques de les i dels participants i desenvolupament de l'itinerari: Dosatge de l'esforç i dels descansos. Competència tècnica i motriu de les persones participants. Passos difícils. Rutes alternatives. Necessitats d'avitallament. Dificultats associades als tipus de discapacitat. Activitats complementàries en els itineraris. Variants en funció de les capacitats, necessitats i motivacions de les persones usuàries: Activitats lúdiques i de sensibilització sobre els valors naturals i culturals i sobre els recursos de la zona. Accions i mitjans per a l'ajuda o el suport d'agents externs. Ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en el disseny d'itineraris.

d) Recursos necessaris per a les activitats guiades en el medi natural: Normativa sobre espais naturals. Figures de protecció ambiental: Condicions per a l'accés i els usos. Limitacions per al transport. Transport per a persones amb discapacitat. Obtenció de permisos d'accés, de circulació i de pernoctació. Normativa vigent i organisme expedidor. Recursos materials i humans en les activitats guiades en el medi natural. Racionalització dels mitjans. Tècniques de gestió de recursos. Recursos per a les activitats complementàries. Tipus, manteniment i emmagatzematge. Adaptacions per a la participació de persones amb discapacitat. Materials i mitjans per a la protecció del medi natural. Informació adaptada a les persones participants. Mitjans i recursos de sensibilització i promoció. Disseny del llibre de ruta i selecció de fitxes i quaderns de camp. Provisions per a la hidratació i l'alimentació del grup. Tipus, quantitat i maneres de transport de l'aigua i dels aliments.

e) Protocols de seguretat en itineraris en el medi natural: Mesures específiques de seguretat en funció del recorregut i del grup. Disponibilitat del material necessari. Equipament de seguretat individual i col·lectiu. Condicions de seguretat en el recorregut. Idoneïtat davant de la naturalesa i la intensitat dels possibles agents de l'entorn. Actuació en situacions de perill. Accions i tècniques per a actuacions en condicions adverses. Valoració de la gravetat de la situació i de les persones o les instàncies a les quals cal informar. Variabilitat del medi natural. Respostes davant d'agents meteorològics adversos. Deterioració o pèrdua del material. Manteniment operatiu i ús excepcional de mitjans de fortuna. Normes de comportament en cada tram. Estudi de les contingències en l'activitat.

Protocol de seguretat. Mesures per a previndre i resoldre situacions de perill. Conductes i recursos per a la protecció del grup.

Protocols de socors- evacuació. Coordinació amb els serveis d'emergència.

Sistemes d'avís i de comunicació amb les persones participants.

Aparells de comunicació: funcionament i ús, procediment de comprovació.

f) Determinació del procés de seguiment del recorregut:

Tècniques i instruments per al seguiment de l'activitat. Observació sistemàtica. Fulls de recollida de dades: Dades sobre les reaccions del grup. Registres de conductes adequades i inadequades. Dades relacionades amb els temps programats. Registre d'incidències respecte de l'ajust de l'activitat al programa. Dades sobre el comportament dels equips i dels materials utilitzats en l'activitat. Dades sobre les incidències que afecten la seguretat durant el desenvolupament de l'activitat. Dades sobre l'aplicació de la normativa ambiental i la de prevenció de riscos laborals.

Tècniques d'autoavaluació. Dades de la progressió en l'itinerari i de la realització d'activitats.

Informes. Fitxes de valoració de l'activitat. Mesures correctores dels desajustaments detectats. Propostes de millora de l'activitat. Valoració del servei.

CRITERIS D'AVUACIÓ

Resultats d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
1. Valora el context d'intervenció de les activitats guiades en el medi natural i selecciona la informació rellevant per al disseny d'itineraris.	<p>a) S'han establert els procediments de cerca, processament, organització i arxivament de la informació per a la preparació de l'itinerari.</p> <p>b) S'han analitzat les característiques geogràfiques, geològiques, socioeconòmiques i biològiques de l'entorn sobre el qual es dissenyarà l'itinerari.</p> <p>c) S'ha revisat la normativa mediambiental aplicable a la planificació d'itineraris en el medi natural.</p> <p>d) S'han analitzat els factors que condicionen la dificultat i la perillositat dels recorreguts.</p> <p>e) S'han considerat els valors culturals i paisatgístics de l'entorn com a elements d'interès de l'activitat.</p> <p>f) S'han descrit els perfils dels grups de persones participants en activitats recreatives en el medi natural.</p>
2. Selecciona els elements rellevants per al disseny d'itineraris i interpreta les representacions cartogràfiques.	<p>a) S'han interpretat els elements i la simbologia d'un mapa topogràfic.</p> <p>b) S'han explicat les característiques dels recorreguts a partir de la representació cartogràfica.</p> <p>c) S'han calculat els desnivells i les distàncies longitudinals a partir de mapes de diverses escales.</p> <p>d) S'han detallat els codis gràfics que indiquen els punts o els trams de l'itinerari amb més dificultat i perillositat.</p> <p>e) S'han calculat els rumbos i l'azimut.</p> <p>f) S'han localitzat possibles zones d'evacuació davant d'incidències en recorreguts de grups per la zona.</p>

<p>3. Dissenya itineraris pel medi natural i relaciona la zona, els mitjans disponibles i el perfil del grup amb el servei demanat.</p>	<p>a) S'han determinat els punts d'inici i de finalització del recorregut. b) S'han traçat la distància, els desnivells i les dificultats del recorregut, adaptats als perfils de les persones participants. c) S'han establert els temps de ruta, de descans i d'activitats complementàries. d) S'han plantejat rutes alternatives en els punts conflictius de la ruta prevista. e) S'han previst les activitats recreatives en funció de la intensitat del recorregut i dels perfils dels i de les participants. f) S'han utilitzat les tecnologies de la informació i la comunicació en el disseny d'itineraris.</p>
<p>4. Estableix els recursos necessaris per a la realització de l'itinerari i analitza el tipus d'activitat i els interessos dels i de les participants.</p>	<p>a) S'han establert els procediments d'obtenció de permisos d'accés, circulació i pernoctació per a la zona de l'activitat. b) S'ha detallat la logística de l'activitat tenint en compte la participació de persones amb discapacitat. c) S'han previst els espais i els mitjans necessaris per al recorregut i per a les activitats recreatives. d) S'ha elaborat un llibre de ruta amb el programa de l'activitat, el perfil topogràfic, els punts referents per a l'orientació i els significatius de l'itinerari. e) S'han calculat les provisions per a cobrir els requeriments d'hidratació i d'alimentació del grup.</p>
<p>5. Concreta els protocols de seguretat per als itineraris en el medi natural i determina les conductes i els recursos necessaris.</p>	<p>a) S'han determinat les mesures específiques de seguretat en funció del recorregut i del grup. b) S'ha previst l'equipament de seguretat individual i col·lectiu en funció de les condicions del recorregut. c) S'ha establert el procediment d'actuació davant de condicions adverses en l'itinerari. d) S'ha explicat el procediment de coordinació amb els serveis d'emergència de la zona. e) S'ha concretat l'actuació que ha de seguir cada persona participant i el grup en situacions de perill. f) S'ha justificat l'ús dels accidents del terreny davant de fenòmens atmosfèrics adversos.</p>
<p>6. Determina el procés de seguiment del recorregut i especifica el tipus de dades necessàries per a incorporar-hi millores.</p>	<p>a) S'han seleccionat les formes de registre de dades sobre les reaccions del grup, del personal tècnic i de la seua progressió en l'itinerari i en les activitats. b) S'han dissenyat els instruments per a recollir les incidències pel que fa a l'ajust de la ruta respecte de l'itinerari previst. c) S'ha valorat la necessitat de recollir dades sobre l'adequació dels equips i dels materials utilitzats en l'activitat. d) S'han determinat els aspectes que poden ser considerats incidències que afecten la seguretat de l'activitat. e) S'ha confeccionat un model d'informe basat en les fitxes de valoració, en el programa i en les propostes de millora. f) S'ha valorat l'aplicació de la normativa ambiental i de prevenció de riscos laborals en el disseny d'itineraris.</p>

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

- Hernández, A. (2022). *Organización de itinerarios*. Altamar.
- Triguero, M. y Arrojo, D. (2022). *Organización de itinerarios*. Arán ediciones.

CARACTERÍSTIQUES DELS EXÀMENS

La prova consta d'una part teòrica, on es demostrï l'assoliment dels diferents continguts propis del mòdul que es descriuen a la bibliografia; i una part pràctica, associada als diferents resultats d'aprenentatge.

És requisit indispensable superar la prova teòrica amb mínim d'un 5 per poder accedir a la prova pràctica. Les dues parts s'han d'aprovar amb mínim d'un 5 per poder fer mitjana.

MATERIAL NECESSARI

Bolígraf blau o negre per la part teòrica. El material específic per la part pràctica es concretarà una vegada s'hagi fet la inscripció al mòdul.

CONTACTE PROFESSORAT

cap.afe@iescapdellewant.org

1333_GUIA DE BAIXA I MITJA MUNTANYA

CONTINGUTS CURRICULARS

a) Preparació d'equips i recursos:

Característiques de l'equip i del material.

Normativa relacionada amb les activitats de guia per baixa i mitjana muntanya i terreny nevat:

- Normes sobre l'homologació i la caducitat del material.
- Normes relacionades amb els procediments i els permisos per a la realització de rutes.
- Normes relacionades amb el tipus de públic usuari.

Material per a rutes de baixa i mitjana muntanya:

Indumentària per a les rutes. Tipus de peces i calçat: nivell de confort, capacitat de transpiració, impermeabilitat i manteniment de la calor corporal. Teoria de les capes.

Equip per a les rutes: motxilla, sac de dormir, funda bivac, estoreta, tenda de campanya, complements (bastons, fogons, llanterna frontal i altres).

Material en terreny nevat. Característiques i criteris d'utilització: Raquetes de neu, piolet, grampons...

Material per a activitats d'un o més dies: Material individual i col·lectiu. Tècniques bàsiques de maneig del material esportiu. Material de seguretat i primers auxilis. El transport del material.

Tècniques de reparació, control, manteniment i emmagatzematge del material: Organització del material esportiu. Diagnòstic, reparació i verificació del material. Diagnòstic de deterioració. Avituallament per a

rutes de baixa i mitjana muntanya i terreny nevat. Avituallament sòlid i líquid.

Utilització d'equips de comunicació: Equips de comunicació: radiotransmissors i telefonia mòbil. Funcionament bàsic dels radiotransmissors. Manteniment dels equips de comunicació. Limitacions funcionals i legals. Llenguatge radiofònic.

b) Progressió de grups per baixa i mitjana muntanya:

Mètodes d'obtenció d'informació: observació directa en l'activitat, proves tècniques bàsiques, qüestionari i intercanvi d'informació. Tècniques de progressió en muntanya: en pendent d'herba, pedreres, rius, terreny de vegetació espessa, caos de blocs en ascens i descens:

Visualització i elecció de l'itinerari. Establiment de rutes o itineraris alternatius. Protocols de seguretat durant la progressió: punts clau.

– Tècniques de progressió en terreny nevat: Visualització i elecció de l'itinerari. Tècnica d'ascens i descens amb bastons i raquetes de neu, entre altres. Adaptacions a les característiques individuals. Punts clau relacionats amb la seguretat. Establiment de rutes alternatives. Protocols de seguretat durant la progressió:

El ritme de marxa: Ritme cardíac adequat a l'activitat i al grup. Control del ritme en grup. Consignes cap a les persones participants. Control dels símptomes de fatiga. Descans, avituallament i hidratació durant l'activitat. Càlcul del pes que cal transportar. Avaluació del temps i la distància. Despesa energètica.

Adaptacions a les característiques individuals.

Adaptacions per a persones amb discapacitat:

Aspectes bàsics de les característiques psicoafectives de les persones amb discapacitat.

Ajudes requerides per la persona amb discapacitat cap a l'autonomia.

Adaptació de consignes i explicacions.

Adaptació d'activitats a les persones amb discapacitat.

c) Tècniques d'orientació:

Orientació per mitjans naturals. Orientació en situacions de baixa visibilitat. Càlcul de rumbos: traçar rumbos a punts determinats. Calcular la direcció de marxa entre dos punts.

Orientació del pla amb la brúixola.

Maneig i ús de programes i aplicacions per a GPS: Configuració del GPS. El dàtum. Mapsource, CompeGPS, OziExplorer, Google Earth, Perfils, altres. Nocions i fonaments del sistema GPS. Parts del GPS. Funcions del GPS: Waypoint, track log, track, trackback, goto i ruta. Cartografia per a GPS. Mapes ràster, mapes vectorials, calibratge de mapes, crear i editar la ruta, impressió de mapes a escala, models digitals del terreny – DEM. Comunicació PC-GPS i viceversa per al trasllat de dades. Utilització i maneig de receptors de GPS.

d) Organització de la pernoctació:

Legislació sobre l'acampada. Requisits, permisos i procediment: Legislació d'àmbit estatal.

Legislació d'àmbit autonòmic.

L'acampada: Tipus d'acampada. Llocs per a acampar. Condicions topogràfiques i orogràfiques. Selecció i adequació del lloc per a instal·lar les tendes. Criteris de seguretat.

Estructura i organització d'un campament. Orientació de les tendes segons els vents dominants i altres agents atmosfèrics. Criteris d'organització per a atendre la higiene i el confort.

Muntatge de tendes. Tipus de tendes de campanya.

El bivac: Elements per a la realització d'un bivac. Criteris de selecció i d'adaptació del lloc del bivac.

Tipus de bivac: bivac planificat, bivac imprevist. Elements de fortuna per a realitzar un bivac d'urgència.

Normes bàsiques de cura i de comportament en el medi natural.

e) Reconeixement de signes meteorològics:

Atmosfera i temps atmosfèric local. Variables meteorològiques; aparells de mesura: funcionament, lectura i interpretació de dades: Temperatura, sensació tèrmica i inversió tèrmica. Termòmetre, escales. Pressió atmosfèrica, pressió i altitud, isoterma zero. Baròmetre, unitats de mesura. Altimetre. Vent, efecte foehn. Anemòmetre i penell.

Radiació solar, mantell niví i radiació. Piranòmetre i heliògraf. Humitat. Higròmetre, psicròmetre i aspiròpsicròmetre. Precipitacions, classes de precipitacions. Pluviòmetre.

Mapes meteorològics i mapes significatius. Relacions entre variables meteorològiques. Simbologia. Isòbares, isotermes, isolínies, fronts i altres.

Interpretació de les prediccions meteorològiques, d'avisos de fenòmens adversos i de dades de l'Agència Estatal de Meteorologia o de fonts fiables.

Signes naturals i previsió del temps: Núvols i boira: gèneres, comportament i previsió de la seua evolució. Vent: tipus, direcció, intensitat; efectes dels vents en funció de les característiques de l'entorn natural. Comportament animal i vegetal. Previsió de l'evolució del temps atmosfèric i mitjançant l'ús del baròmetre i el termòmetre.

El mantell niví: Característiques del mantell niví. Allaus: tipus d'allaus. Proves d'estabilitat.

f) Previsió i socors en muntanya:

Perills en la muntanya: Perills objectius. Perills subjectius. Cerca de persones extraviades. Actuació davant d'un accident. Avís a grups de rescat. Cerca d'ajuda. Senyals internacionals de socors. Tècniques de transport d'accidentats:

Elaboració de lliteres de fortuna, escales i tirolines. Evacuació de l'accidentat. Protocol de rescat de víctimes en allaus amb arves. Previ a l'activitat: Comprovació del funcionament dels arves.

Actuació davant de l'allau: Avís al grup de rescat. Inici de la cerca primària. Cerca secundària. Cerca terciària.

Sondeig estratègic. Paleig estratègic.

g) Avaluació de les rutes per baixa i mitjana muntanya i terreny nevat:

Fitxes de control de valoració de l'activitat. Tipus.

Procediments de presa de dades en el desenvolupament de l'activitat.

Recopilació d'informació. Avaluació interna o autoavaluació i avaluació externa. Enquestes.

Anàlisi de l'activitat, del grup, del personal tècnic i valoració respecte del programa.

Documents d'avaluació. Fitxes de seguiment. Utilització de les TIC.

Elaboració de: Registres sobre els comportaments del grup. Progressió de les i dels participants en l'activitat. Execució tècnica, efectivitat i seguretat.

Registres sobre les actuacions del personal tècnic o guia. Situació i efectivitat de la comunicació.

Registre d'incidències i ajust als temps previstos. Fases de l'activitat, temps de les intervencions. Incidències que afecten la seguretat del desenvolupament de les activitats. Estimació del grau de seguretat de l'activitat. Adequació dels equips i materials utilitzats en l'activitat guiada per baixa i mitjana muntanya i terreny nevat.

Elaboració d'informes sobre l'activitat. Propostes de mesures correctores i de millores en la programació. Possibles millores i creació de noves activitats.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Resultats d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
<p>1. Prepara els equips i els recursos per a les rutes de baixa i mitjana muntanya i terreny nevat, i indica els procediments per a comprovar el bon estat i la funcionalitat d'aquests.</p>	<p>a) S'han seguit el protocol de verificació de la documentació, els permisos i els recursos per a la realització de rutes per baixa i mitjana muntanya i terreny nevat.</p> <p>b) S'han revisat l'avituellament i els materials esportius, tant individuals com col·lectius, per a les rutes de baixa i mitjana muntanya i terreny nevat.</p> <p>c) S'ha comprovat l'estat dels elements específics de seguretat i prevenció de riscos relatius a la seua àrea de responsabilitat.</p> <p>d) S'ha realitzat el manteniment operatiu del material i de l'equip esportiu, així com dels aparells de comunicació i d'orientació de rutes de baixa i mitjana muntanya i terreny nevat.</p> <p>e) S'han comprovat les zones de cobertura i les bandes d'emissió per als aparells de comunicació.</p> <p>f) S'ha seleccionat el transport idoni i la manera d'emmagatzematge dels equips i els materials per a assegurar-ne la durabilitat i segons la normativa.</p> <p>g) S'han senyalitzat en llocs visibles les zones conflictives i les zones de perill per a garantir l'orientació i la seguretat del recorregut en terreny variat de baixa i mitjana muntanya i terreny nevat.</p>
<p>2. Dirigeix la progressió de grups per itineraris de baixa i mitjana muntanya i adapta les tècniques a les característiques del terreny i de les i dels participants.</p>	<p>a) S'han aplicat les tècniques d'obtenció d'informació per a valorar el perfil, el nivell tècnic i l'experiència de les persones participants.</p> <p>b) S'ha proporcionat la informació sobre les característiques i els punts d'interès de l'itinerari, l'ús del material i les normes d'actuació relacionades amb la seguretat i amb el respecte al medi natural.</p> <p>c) S'han explicat i s'han demostrat les tècniques de progressió que s'han de realitzar en pendents i pedreres amb l'ús o no bastons.</p> <p>d) S'han explicat i s'han demostrat les tècniques de progressió que s'han de realitzar en terreny nevat.</p> <p>e) S'ha adequat la tècnica de progressió a les característiques personals, del terreny i de l'activitat.</p> <p>f) S'han exemplificat les ajudes a les persones participants que presenten alguna dificultat, tècnica o de discapacitat, en la progressió per la ruta.</p> <p>g) S'han especificat les mesures que cal adoptar davant de símptomes de fatiga, insolació, deshidratació o conductes de risc de les i dels participants.</p>
<p>3. S'orienta en el medi natural i identifica els punts de referència per mitjà d'instruments, mapes i indicis naturals.</p>	<p>a) S'han identificat en el terreny els elements significatius representats en el mapa.</p> <p>b) S'han comprovat en el recorregut els valors de rumb marcat en l'itinerari.</p> <p>c) S'ha realitzat un circuit d'orientació amb balises i amb l'ús d'una brúixola i un mapa.</p> <p>d) S'han utilitzat durant el recorregut els instruments d'orientació.</p> <p>e) S'ha descrit la presa de coordenades en el GPS.</p> <p>f) S'ha realitzat un camí de retorn des del GPS.</p>
<p>4. Organitza la pernoctació en el medi natural i utilitza les tècniques d'acampada, bivac i construeix</p>	<p>a) S'han argumentat els criteris de selecció dels llocs de pernoctació.</p> <p>b) S'han condicionat les zones d'acampada.</p> <p>c) S'han identificat els llocs de perill.</p> <p>d) S'han realitzat i s'han explicat els passos del muntatge d'una</p>

refugis de fortuna.	tenda de campanya. e) S'ha establert un protocol de comportament del grup en les acampades en el medi natural. f) S'ha construït un refugi de fortuna per a realitzar un bivac d'urgència.
5. Reconeix els signes meteorològics i aplica les tècniques d'interpretació de mapes meteorològics i de detecció de signes en l'entorn natural.	a) S'han interpretat els mapes meteorològics. b) S'han identificat els signes naturals indicadors de canvis meteorològics i la seua evolució. c) S'ha descrit el funcionament dels diversos aparells de mesurament de les variables meteorològiques. d) S'han identificat els diversos estrats nivis. e) S'ha recollit i s'ha interpretat la informació per a preveure els riscos d'allau.
6. Dirigeix el grup en situacions d'emergència, coordina els recursos i les mesures de seguretat i aplica les tècniques de rescat i d'evacuació en rutes de baixa i mitjana muntanya i muntanya nevada.	a) S'ha definit el protocol que cal seguir en casos de perill. b) S'han demostrat les tècniques d'aproximació i d'evacuació en cas d'accident. c) S'han simulat les adaptacions al medi en cas de fenòmens atmosfèrics perillosos. d) S'han determinat les mesures de detecció i de rescat en casos d'allau. e) S'han aplicat els procediments d'extracció d'un accidentat en cas d'allau. f) S'ha explicat la utilització de detectors i material en un rescat.
7. Valora les rutes per terrenys de baixa i mitjana muntanya i terrenys nevats i analitza les dades disponibles.	a) S'han recollit les dades sobre l'actuació del personal guia i sobre les reaccions del grup en l'activitat. b) S'han registrat les incidències relatives a l'activitat, a la seguretat i als temps previstos. c) S'han marcat les pautes que cal seguir davant de possibles conductes temeràries durant l'activitat. d) S'ha valorat l'adequació dels equips i dels materials utilitzats en les rutes. e) S'ha omplert la fitxa de valoració de l'activitat segons el programa d'aquesta. f) S'han proposat les mesures correctores dels desajustaments detectats. g) S'ha elaborat un informe sobre l'activitat realitzada.

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

- AA. VV. (2007). *Certificado de iniciación al montañismo. Escuela española de alta montaña*. Editorial Barrabés.
- AA. VV. (2010). *Guia Camí de cavall. 20 itineraris per a descobrir Menorca*. Fundació Destí.
- Colorado, Joaquín (2019). *Montañismo y trekking. Manual completo*. Editorial Desnivel.

- Hernandez, A. i Román, M. (2024). *Guia de baixa i mitja muntanya*. Editorial Altamar.

CARACTERÍSTIQUES DELS EXÀMENS

La prova consta d'una part teòrica, on es demostrï l'assoliment dels diferents continguts propis del mòdul que es descriuen a la bibliografia; i una part pràctica, associada als diferents resultats d'aprenentatge.

És requisit indispensable superar la prova teòrica amb mínim d'un 5 per poder accedir a la prova pràctica. Les dues parts s'han d'aprovar amb mínim d'un 5 per poder fer mitjana.

MATERIAL NECESSARI

Bolígraf blau o negre per la part teòrica. El material específic per la part pràctica es concretarà una vegada s'hagi fet la inscripció al mòdul.

CONTACTE PROFESSORAT

cap.afe@iescapdellewant.org

1334_GUIA EN BICICLETA

CONTINGUTS CURRICULARS

a) Preparació d'equips i recursos per a rutes en bicicleta:

Ressenyes, llibres de ruta, guies i altres fonts d'informació sobre itineraris amb bicicleta i rutes pedalables. Selecció de l'itinerari. Cicloturisme. Rutes establides, vies verdes i circuits fixos per a la pràctica de la bicicleta. Bikeparks. Rutes urbanes en bicicleta.

Rutes sobre segway, skate-bike, patins o altres vehicles sense motor. Objectius de la ruta. Parades i duració de les fases.

Determinació del material necessari i càlcul de les necessitats per a les activitats d'un o diversos dies.

Material esportiu i de seguretat, avituallament i equipament personal i col·lectiu.

Emmagatzematge i transport del material i de les bicicletes.

Serveis complementaris Transport de les persones participants. Consignes tècniques i de seguretat.

Informació que cal transmetre a les persones participants sobre l'itinerari. Solucions en cas de possibles incidències.

Normativa que pot afectar l'activitat. Normes mediambientals, viàries, de prevenció de riscos i seguretat.

Impacte ambiental de l'activitat. Adaptació de la ruta i del material a persones amb discapacitat.

b) Manteniment de la bicicleta:

Mecànica i tipus de bicicleta. Talles i geometries.

Equipament bàsic del taller, ferramentes i recanvis. Tipus, característiques, utilitat, normes de seguretat en la utilització i criteris de manteniment. Materials i productes específics:

Característiques i utilitat d'olis, greixos, antioxidants i pegats, entre altres.

Muntatge i desmuntatge dels components de la bicicleta. Peces i components de la bicicleta:

Sistema de transmissió i tracció: cadena, pedals, bieles, eix de pedaler, casset de pinyons, plats, rodes (radis, coberta, llanda, càmera, fons de llanda, rodets), tancaments ràpids.

Sistema de canvi de velocitats: desviador o canvi de plat, canvi de pinyons, comandaments o controls dels canvis, pota de canvi, cables i fundes de canvis.

Sistema de frens: lleves, sabates, cables i fundes de frens, manetes o palanques de frens.

Sistema de direcció: joc de direcció i pipa de direcció, manillar i potència del manillar.

Sistema de suspensió: forqueta, tisora o suspensió davantera i suspensió posterior.

Sistema estructural: quadre, caixa de pedaler, baines i tirants. Altres components: selló o seient, anou del selló i tija del selló. Detecció d'avaries i reposició de peces i components.

Reparacions bàsiques i d'emergència: Reparacions de la cadena. Canvis de radi i centrament de rodes. Punxades, canvis de càmera i coberta.

Manteniment preventiu de la bicicleta: Ajust de direcció. Canvis de cables. Centrament i regulació de frens. Estat de les sabates, estat i tensió dels cables. Regulació de canvis.

Revisió de les juntes d'unió de la forqueta i del quadre. Manteniment bàsic, emmagatzematge i transport de segways, skate-bikes, patins o altres vehicles sense motor. Indicacions de manteniment del fabricant.

Emmagatzematge de la bicicleta: condicions d'espai, ambientals i mecàniques.

Transport de la bicicleta: mitjans de transport i col·locació.

Neteja i lubricació: procediments, periodicitat, productes i materials necessaris, característiques de l'espai en què es realitza.

Normes de seguretat.

c) Direcció de grups per itineraris en bicicleta:

Maniobres de muntar i desmuntar de la bicicleta en marxa i aturat. Canvi de velocitats i modificació del desenvolupament en diverses situacions. Accions tècniques per terrenys variats.

Pedaleig constant i rítmic en posicions assegut i dempeus amb velocitat adequada.

Tècniques d'equilibri, de propulsió i de salt. Desplaçaments del centre de gravetat en pujades, baixades i revoltes. Superació d'obstacles. Descens de rampes i tallats. Descens per circuits i bikeparks. Frenades.

Elecció de traçades. Valoracions dels itineraris per trams. Adaptació de la tècnica a la circulació amb càrrega.

Conducció d'altres vehicles sense motor: segway, skate-bike, snowscoot, patins o altres.

Determinació del nivell de competència de persona usuària en les tècniques bàsiques de progressió:

Nivells d'adquisició del domini tècnic. Errors en l'execució tècnica. Errors en l'aplicació de l'esforç. Criteris de valoració. Instruments de recollida d'informació: test, qüestionaris i observació. Elaboració de proves de nivell. Interpretació de resultats. Síntomes de fatiga.

Procediments de conducció de grups en bicicleta: Selecció i distribució del material esportiu i de seguretat individual i grupal necessari per a desenvolupar l'activitat esportiva. Adaptació, comprovació i distribució del material. Informació inicial. Descripció de l'activitat.

Distribució, organització i control del grup. Directrius dels agrupaments i ubicació de les i dels participants. Transmissió de normes i procediments que cal seguir en ruta i carretera. Instruccions durant l'activitat.

Conducció per diversos tipus de vies.

Col·locació i desplaçament del tècnic durant l'activitat.

Lideratge: preses de decisió i estratègies de control. Gestió de la duració de cadascuna de les activitats. Altres actuacions del personal tècnic. Recapitulació final i comiat.

Sistemes de comunicació en funció de la zona.

– Orientació en el medi natural:

Lectura i interpretació de guies, mapes, descripcions de rutes i llibres de rutes.

Identificació de punts de referència significatius de l'itinerari. Reconeixement de punts d'interès de la ruta. Simbologia específica de les rutes amb bicicleta en guies, descripcions de rutes i llibres de ruta. Ubicació i col·locació de mapes, descripcions de rutes i llibres de rutes sobre la bicicleta. Identificació de la ruta sobre el terreny. Seguiment de rutes i circuits amb GPS. Ubicació i localització de waypoints sobre la ruta amb GPS. Identificació d'itineraris alternatius sobre el mapa i sobre el terreny. Elaboració de perfils d'etapa i llibres de rutes.

d) Direcció del grup en situacions d'emergència:

Sistemes de comunicació amb els serveis d'emergència. Procediments de transmissió de dades sobre les persones usuàries i l'activitat. Instruccions al grup en cas d'accident. Reagrupació, assignació de rols i tasques. Material de seguretat. Eines, farmaciola, vehicle de suport o altres. Adaptació de les mesures de seguretat a les peculiaritats del recorregut. Pautes d'actuació davant de la deterioració o la pèrdua del material. Pautes d'actuació davant d'un accident. Implementació d'alternatives a la ruta prevista.

e) Valoració de les rutes en bicicleta:

Fitxes de control de valoració de l'activitat. Tipus.

Procediments de presa de dades en el desenvolupament de l'activitat. Recopilació d'informació. Avaluació interna o autoavaluació i avaluació externa. Enquestes. Anàlisi de l'activitat, del grup, del tècnic i valoració respecte del programa. Documents d'avaluació. Fitxes de seguiment. Utilització de les TIC.

Elaboració de: Registres sobre els comportaments del grup. Progressió de les persones participants en l'activitat. Execució tècnica, efectivitat i seguretat.

Registres sobre les actuacions del personal tècnic o guia. Situació, efectivitat de la comunicació.

Registre d'incidències i ajust als temps previstos. Fases de l'activitat, temps de les intervencions.

Incidències que afecten la seguretat

del desenvolupament de les activitats. Estimació del grau de seguretat de l'activitat.

Adequació dels equips i els materials utilitzats en l'activitat guiada amb bicicleta.

Elaboració d'informes sobre l'activitat. Propostes de mesures correctores i de millores en la programació.

Possibles millores i creació de noves activitats.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Resultats d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
1. Prepara els equips i els recursos per a rutes amb bicicleta i indica els procediments per a comprovar el bon estat i la funcionalitat d'aquests.	<p>a) S'ha contrastat la informació sobre la pedalabilitat, la dificultat i la duració prevista de la ruta.</p> <p>b) S'han determinat els recursos materials i humans per a la preparació d'activitats per itineraris amb bicicleta.</p> <p>c) S'han seleccionat la bicicleta i el material necessari per a la ruta.</p> <p>d) S'han determinat les mesures necessàries per a previndre i resoldre les situacions de perill durant el desenvolupament de l'itinerari amb bicicleta.</p> <p>e) S'ha analitzat la normativa relacionada amb les activitats en el medi natural i la protecció mediambiental que és aplicable a la preparació d'itineraris amb bicicleta.</p>

<p>2. Realitza el manteniment operatiu de la bicicleta i prepara el material necessari per a assegurar-ne el bon estat i el funcionament correcte.</p>	<p>a) S'han descrit tècnicament les peces i els components de la bicicleta i la seua funcionalitat. b) S'han reposat les peces i els components de la bicicleta i el material de reparació deteriorat i s'han mantingut els criteris d'eficàcia recomanats pel fabricant. c) S'han desmuntat i s'han muntat els elements bàsics de la bicicleta utilitzant les ferramentes específiques. d) S'han diagnosticat i s'han reparat les avaries bàsiques freqüents de la bicicleta. e) S'han efectuat les operacions de neteja i greixatge de la bicicleta. f) S'han utilitzat les ferramentes específiques en la reparació i el manteniment de la bicicleta. g) S'han realitzat les accions de manteniment preventiu i s'han seguit les instruccions que estableix el fabricant.</p>
<p>3. Dirigeix la progressió de grups per itineraris amb bicicleta i adapta les tècniques a les característiques del terreny i de les i dels participi- pants.</p>	<p>a) S'han determinat les formes d'obtenció d'informació per a valorar el perfil, el nivell tècnic i l'experiència de les persones participants. b) S'ha proporcionat la informació sobre les característiques i els punts d'interés de l'itinerari, l'ús del material i les normes d'actuació relacionades amb la seguretat i amb el respecte al medi natural. c) S'han explicat i s'han demostrat les tècniques de progressió que s'han de realitzar i la seua adaptació als diversos tipus de terreny, pen- dents i possible presència d'altres vehicles o de vianants. d) S'ha dirigit la bicicleta de manera segura i eficaç per terreny divers fins a mitjana muntanya. e) S'han adequat les traçades a les dificultats del terreny i a les característiques de les i dels participants i dels vehicles. f) S'ha circulat per l'entorn urbà i s'ha respectat el codi de circulació.</p>
<p>4. S'orienta en el medi natural i identifica els punts de referència per mitjà d'instruments, mapes i indicis naturals.</p>	<p>a) S'han utilitzat els instruments, els mapes i els indicis naturals per a orientar-se en tota mena de condicions ambientals de muntanya. b) S'ha interpretat el mapa, el llibre de ruta o roadbook o el GPS durant l'itinerari sense interferir en el ritme de la ruta. c) S'ha identificat la simbologia pròpia de les descripcions de rutes per a bicicletes. d) S'han realitzat itineraris alternatius davant de trams amb dificultat i perillositat i s'han seguit els criteris de seguretat. e) S'han elaborat descripcions de rutes susceptibles de ser utilitzades per altres persones usuàries o personal tècnic.</p>
<p>5. Dirigeix el grup en situacions d'emergència, coordina els recursos i les mesures de seguretat i aplica les tècniques de rescat i d'evacuació en rutes amb bicicleta.</p>	<p>a) S'ha definit el protocol que cal seguir en casos de perill. b) S'han demostrat les tècniques d'aproximació i d'evacuació en cas d'accident. c) S'han simulat les adaptacions al mitjà en cas de fenòmens atmosfèrics perillosos. d) S'ha previst l'actuació davant d'una avaria mecànica irreparable durant la ruta. e) S'han previst les actuacions dels tècnics i del grup en cas de necessitat d'evacuació d'algun component del grup.</p>
<p>6. Valora les rutes amb bicicleta i analitza les dades recopilades.</p>	<p>a) S'han recollit les dades sobre l'actuació del personal guia i sobre les reaccions del grup en l'activitat. b) S'han registrat les incidències relatives a l'activitat, a la seguretat i als temps previstos. c) S'han marcat les pautes que cal seguir davant de possibles</p>

	<p>conductes temeràries durant l'activitat.</p> <p>d) S'ha valorat l'adequació dels equips i dels materials utilitzats en les rutes.</p> <p>e) S'ha omplert la fitxa de valoració de l'activitat segons el programa d'aquesta.</p> <p>f) S'han proposat les mesures correctores dels desajustaments detectats.</p> <p>g) S'ha elaborat un informe sobre l'activitat realitzada.</p>
--	---

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

- Frias F. i Greciano C. (2022). *Guia en Bicicleta*. Ed Aran.
- Masferrer, A. (2022). *El ciclisme, un contingut més a la classe d'educació física*. Santa Coloma de Farners.
- Meyer, H i Rögner T. (2009). *Técnica de mountain bike para todos los niveles*. Ed. Tutor.
- Milson, F. (2008). *El libro de la bicicleta. Mantenimiento y reparación*. Ediciones Omega.
- Polishuk, D.A. (1993). *Ciclismo. Preparación, teoría y práctica*. Ed. Paidotribo.
- Ràfols Simón, X.D.; Farrús Gozávez, J.; Peris Rodríguez, E. (2007). *La bicicleta a l'escola, per què no?*. Barcelona: Federació Catalana de Ciclisme: Unió de Consells Esportius de Catalunya: Federació d'Associacions de Pares d'Alumnes de Catalunya.

CARACTERÍSTIQUES DELS EXÀMENS

La prova consta d'una part teòrica, on es demostra l'assoliment dels diferents continguts conceptuals i procedimentals donant evidències sobretot dels procediments bàsics de mecànica i conducció. També es durà a terme i una part pràctica, associada als diferents resultats d'aprenentatge.

És requisit indispensable superar la prova teòrica amb mínim d'un 5 per poder accedir a la prova pràctica. Les dues parts s'han d'aprovar amb mínim d'un 5 per poder fer mitjana.

MATERIAL NECESSARI

Bolígraf blau o negre per la part teòrica. El material específic per la part pràctica es concretarà una vegada s'hagi fet la inscripció al mòdul.

CONTACTE PROFESSORAT

cap.afe@iescapdellewant.org

1335 TÈCNiques DE TEMPS LLIURE

CONTINGUTS CURRICULARS

a) Caracterització dels projectes de temps lliure

Oci i temps lliure: Característiques del temps lliure en la societat. Anàlisi de la societat i el temps lliure. Programes de temps lliure per a col·lectius específics: infància i joventut. Persones adultes i persones de la tercera edat. Persones amb discapacitat. Altres col·lectius. Anàlisi de recursos de temps lliure: Centres d'activitats recreatives de temps lliure. Marc legislatiu. Estructura organitzativa i funcional.

b) Organització d'activitats de temps lliure: El valor educatiu del joc.

El joc: Tipus i funcions.

Característiques. Evolució del joc. Ús del joc en l'animació del temps lliure. Organització i selecció de materials per a les activitats d'oci i temps lliure. Recursos ludicorecreatius.

Activitats lúdiques adaptades a persones amb discapacitat. Organització d'espais d'oci: Albergos, campaments i granges escoles. Espais de joc en grans superfícies. Altres espais (centres hospitalaris, club d'oci, ludoteques i altres). Parcs d'aventures. Prevenció i seguretat en espais de temps lliure.

Valoració de la importància de la generació d'entorns segurs en les activitats de lleure.

c) Desenvolupament d'activitats recreatives i temps lliure: Animació i tècniques d'expressió.

Creativitat, significat i recursos.

Aplicació de tècniques per al desenvolupament de l'expressió oral, plàstica, motriu, musical i audiovisual.

Realització d'activitats per al desenvolupament de l'expressió: Activitats d'expressió oral, plàstica, musical, audiovisual i motriu. Jocs per al desenvolupament de les habilitats socials i intel·lectuals.

Jocs per al desenvolupament de conductes saludables.

Jocs per al desenvolupament motor de la persona: Jocs específics per al desenvolupament motor.

Criteris de selecció dels jocs segons les possibilitats motrius de les persones usuàries.

Els tallers en l'educació en el temps lliure.

Aplicacions dels recursos audiovisuals i informàtics en l'animació de temps lliure.

Disseny d'activitats per al temps lliure a partir de recursos i les tècniques expressives.

Adequació dels recursos expressius a les diverses necessitats de les persones usuàries.

Disseny d'activitats d'oci i de temps lliure normalitzades per a persones amb discapacitat.

d) Desenvolupament d'activitats d'oci i de temps lliure en el medi natural:

Educació ambiental: Característiques i principis de l'educació ambiental. Ecologia. Meteorologia.

Funcions de l'animador o animadora en l'educació ambiental. Educació ambiental i sostenibilitat.

Marc legislatiu en les activitats en el medi natural. Ús i manteniment dels recursos en el medi natural.

Activitats recreatives del medi natural: Observació de la flora i la fauna. Senderisme i itineraris interpretatius. Adaptació a persones amb discapacitat. Jocs i activitats mediambientals.

Ecosistema urbà. Prevenció i seguretat en les activitats de temps lliure en el medi natural.

e) Organització d'activitats de campament:

Organització i desenvolupament d'activitats recreatives d'acampada en el medi natural.

Jocs i activitats recreatives de l'entorn natural: Orientació en la naturalesa: tècniques i procediments.

Mapa i brúixola. Jocs i carreres d'orientació. Jocs de naturalesa: rastreig i jocs de pistes.

Rutes i campaments: Disseny, organització, materials, mesures de seguretat en activitats d'acampada.

Recursos d'excursionisme: relleu i itineraris. Rutes de reconeixement de l'entorn.

Adaptació a persones amb discapacitat.

Instal·lacions per a la pràctica d'activitats en el medi natural: Marc legislatiu d'ús de les instal·lacions:

Protocols de seguretat i informació a les persones usuàries. Situacions d'emergència en el medi natural.

e) Seguiment i avaluació de les activitats de temps lliure: Avaluació de les activitats d'animació de temps lliure: Característiques.

Moments de l'avaluació.

Tècniques i instruments per a la realització de l'avaluació en l'àmbit del temps lliure: Observació.

Entrevistes. Qüestionaris. Indicadors d'avaluació. Elaboració i ompliment de registres de seguiment.

Elaboració de memòries i informes. Gestió de qualitat en els programes i les activitats de temps lliure.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Resultats d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
1. Caracteritza els projectes de temps lliure i analitza el context social i els perfils dels col·lectius destinataris d'aquests.	a) S'ha identificat el marc sociocultural en el qual se situa el projecte. b) S'ha valorat la congruència de les activitats del projecte amb les finalitats d'aquest. c) S'ha justificat la vinculació entre les línies d'actuació del projecte i les característiques de les persones destinatàries. d) S'han situat en l'organigrama les funcions de l'equip professional implicat en el projecte. e) S'ha comprovat l'aplicació de la normativa.
2. Organitza activitats lúdiques i de temps lliure i determina els espais i els recursos, així com la normativa en matèria de prevenció i seguretat.	a) S'han assignat els espais, els recursos i els materials per al desenvolupament d'activitats lúdiques i de temps lliure. b) S'han seleccionat els jocs per al desenvolupament de les habilitats socials, intel·lectuals i motrius. c) S'ha argumentat el valor educatiu del joc. d) S'han tingut en compte els perfils de les persones participants en la proposta dels jocs. e) S'han tingut en compte les mesures de seguretat i prevenció en l'organització de les activitats de temps lliure educatiu. f) S'han incorporat les pautes per a l'avaluació de les activitats. g) S'han adaptat les activitats per a afavorir la participació de persones amb discapacitat.

<p>3. Desenvolupa activitats recreatives i de temps lliure i aplica les tècniques i els recursos d'animació i expressió.</p>	<p>a) S'han aplicat les tècniques d'expressió i s'han utilitzat els recursos de diversos àmbits artístics i comunicatius. b) S'ha adaptat la utilització dels recursos a la participació de persones amb discapacitat, l'evolució dels interessos de les i dels participants i als canvis de l'entorn. c) S'han reforçat les conductes saludables en la realització de les activitats. d) S'han utilitzat els recursos audiovisuals i informàtics com a eines d'animació en les activitats de temps lliure. e) S'han condicionat els espais atenent la potencialitat educativa de les activitats i la participació de les persones amb discapacitat. f) S'ha argumentat la importància de les tècniques d'expressió per al desenvolupament de la creativitat de les persones usuàries.</p>
<p>4. Desenvolupa les activitats recreatives i de temps lliure en el medi natural i respecta els principis de conservació, sostenibilitat i millora del medi ambient.</p>	<p>a) S'ha valorat la importància de l'educació mediambiental mitjançant les activitats de temps lliure. b) S'han aprofitat les característiques del medi natural com a espai per a les activitats recreatives i de temps lliure. c) S'han aplicat les estratègies i les pautes d'actuació per al desenvolupament d'activitats educatives en el medi natural. d) S'han generat els entorns segurs i s'han minimitzat els riscos en el medi natural. e) S'han seleccionat els recursos per al desenvolupament de les activitats i els jocs de naturalesa en el medi natural. f) S'han establert les pautes per a facilitar l'observació i el coneixement de la flora i la fauna en les activitats recreatives en el medi natural.</p>
<p>5. Organitza les activitats de campament, respecta les mesures de prevenció i seguretat i aplica els protocols d'atenció en casos de situacions d'emergència en les activitats que es desenvolupen en el medi natural.</p>	<p>a) S'han elaborat les activitats recreatives complementàries a les rutes i els itineraris en funció dels objectius i les persones usuàries de l'activitat. b) S'han establert els recursos materials i humans per a establir una acampada individual o col·lectiva respectant les mesures de seguretat establides. c) S'han organitzat les activitats recreatives i de temps lliure en l'entorn de l'acampada en el medi natural. d) S'han utilitzat les eines d'orientació en els jocs. e) S'han formulat les mesures de prevenció de riscos en les activitats d'acampada i els itineraris, ateses les característiques del lloc de desenvolupament. f) S'han aplicat els protocols d'atenció en casos de situacions d'emergència en les activitats recreatives i de temps lliure en el medi natural.</p>
<p>6. Desenvolupa les activitats de seguiment i d'avaluació de les activitats de temps lliure i selecciona les estratègies, les tècniques i els recursos per a identificar els aspectes susceptibles de millora.</p>	<p>a) S'han valorat els indicadors que cal aplicar en l'avaluació de les activitats recreatives i de temps lliure. b) S'han omplert els registres de seguiment de les activitats recreatives i de temps lliure. c) S'han elaborat els informes i les memòries d'avaluació. d) S'han usat les tecnologies de la informació i la comunicació per al seguiment i l'avaluació de les activitats. e) S'han transmès els resultats de l'avaluació a les persones implicades. f) S'ha justificat la importància de l'avaluació en activitats recreatives i de temps lliure.</p>

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

- Figueras, P. (2022). *Técnicas de tiempo libre*. Editorial Altamar.
- Sebastián, Y. (2022). *Técnicas de tiempo libre*. Arán Ediciones.

CARACTERÍSTIQUES DELS EXÀMENS

La prova consta d'una part teòrica, on es demostrï l'assoliment dels diferents continguts propis del mòdul que es descriuen a la bibliografia; i una part pràctica, associada als diferents resultats d'aprenentatge.

És requisit indispensable superar la prova teòrica amb mínim d'un 5 per poder accedir a la prova pràctica. Les dues parts s'han d'aprovar amb mínim d'un 5 per poder fer mitjana.

MATERIAL NECESSARI

Bolígraf blau o negre per la part teòrica. El material específic per la part pràctica es concretarà una vegada s'hagi fet la inscripció al mòdul.

CONTACTE PROFESSORAT

cap.afe@iescapdellewant.org

1336_TÈCNIQUES DE NATACIÓ

CONTINGUTS CURRICULARS

a) Preparació d'activitats lúdiques en l'aigua:

Habilitats i destreses bàsiques. Familiarització.

Respiració, apnees i respiracions dinàmiques: Adaptació de la respiració al medi aquàtic:

Adaptació de la respiració als moviments dins de l'aigua (propulsions elementals i complexes).

Ritmes respiratoris.

Flotació: Flotacions parcials i globals amb elements auxiliars. Flotacions amb ajuda. Flotacions i moments respiratoris; variacions de volum inspiratori, apnea. Flotació, posicions segmentàries i situació respecte de l'horitzontalitat.

Propulsió: Propulsions parcials (amb material auxiliar i sense material auxiliar). Propulsions globals (amb material auxiliar i sense material auxiliar). Combinació de superfícies propulsores.

Jocs, tasques i activitats lúdiques apropiades per al desenvolupament de la fase d'adaptació al medi aquàtic.

Desplaçaments: Desplaçaments amb canvis de sentit i de direcció. Desplaçaments basats en tècniques esportives.

Entrades a l'aigua: Dempeus, de cap i de genolls. Amb salt i sense salt. Amb material auxiliar i sense material auxiliar. Combinacions amb altres habilitats.

Girs en l'aigua: Eixos de gir. Associació dels girs als desplaçaments i als nivells de profunditat.

Llançaments i recepcions: Distància i precisió. Recepcions estàtiques i en moviment. Jocs, tasques i activitats lúdiques apropiades per al desenvolupament de la fase de domini del medi aquàtic.

b) Domini de l'estil de nadada crol:

L'estil crol, tècnica, exercicis d'assimilació i execució pràctica: Posició del cos. Acció dels braços. Acció de les cames. Respiració. Coordinació. Viratge de crol. Eixos de gir. Fases en l'execució del viratge, exercicis d'aplicació i execució tècnica. Eixides de crol. Adaptacions de l'estil crol al waterpolo: posició corporal i accions propulsives.

c) Domini de l'estil de natació esquena:

L'estil esquena, tècnica, exercicis d'assimilació i execució pràctica: Posició del cos. Acció dels braços. Acció de les cames. Respiració. Coordinació. Viratge d'esquena. Eixos de gir. Fases en l'execució del viratge, exercicis d'aplicació i execució pràctica. Eixida d'esquena.

Adaptacions de l'estil esquena al waterpolo: posició corporal i accions propulsives.

d) Domini de l'estil de nadada braça:

L'estil braça, tècnica, exercicis d'assimilació i execució pràctica:

Posició del cos. Acció dels braços. Acció de les cames. Respiració. Coordinació. Viratge de braça. Eixos de gir. Braçada subaquàtica. Coordinació del viratge amb la nadada contínua. Fases en l'execució del viratge, exercicis d'aplicació i execució pràctica. Eixida de braça. Natació subaquàtica. Rescat d'objectes. Iniciació als arrossegaments. Adaptacions de l'estil braça al waterpolo: posició corporal i accions propulsives. La patada egg beater.

e) Coordinació de l'estil papallona:

L'estil papallona, tècnica, exercicis d'assimilació i execució pràctica: Posició del cos. Acció dels braços. Acció de les cames. Respiració. Coordinació.

f) Eficiència i velocitat en els estils de crol, esquena i braça:

Desenvolupament de la velocitat en l'estil crol.

Desenvolupament de la velocitat en l'estil d'esquena. Desenvolupament de la velocitat en l'estil braça.

Desenvolupament de la resistència en l'estil crol. Desenvolupament de la resistència en l'estil esquena.

Desenvolupament de la resistència en l'estil braça. Desenvolupament de la capacitat de natació subaquàtica en apnea.

CRITERIS D'AVUACIÓ

Resultats d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
--------------------------	----------------------

<p>1. Prepara les activitats lúdiques en el medi aquàtic i combina les habilitats i les destreses bàsiques en condicions de seguretat.</p>	<p>a) S'han justificat les adaptacions que cal realitzar per al desenvolupament de les habilitats i les destreses motrius bàsiques en el medi aquàtic.</p> <p>b) S'han relacionat les activitats lúdiques en l'aigua amb les habilitats motrius que s'hi desenvolupen.</p> <p>c) S'han assignat els materials en funció del caràcter recreatiu de les activitats.</p> <p>d) S'ha demostrat el control de l'orientació espacial durant la realització de capbussades, desplaçaments, girs i maneig d'objectes, i s'han combinat les possibles variants.</p> <p>e) S'ha coordinat la respiració en el medi aquàtic i els moments d'apnea amb la propulsió i la flotació en la realització de les habilitats.</p> <p>f) S'han seguit els criteris de seguretat en la selecció i la realització de les activitats i en l'ús de l'espai i dels materials.</p>
<p>2. Domina l'estil de nadada crol i coordina la posició, les accions tècniques propulsives i equilibradores i la respiració.</p>	<p>a) S'ha justificat l'aplicació dels principis generals d'avanç en l'aigua a la tècnica d'execució de l'estil crol.</p> <p>b) S'han aplicat els fonaments tècnics de l'estil crol a la seua execució pràctica des d'un punt de vista d'eficàcia i exigència tècnica.</p> <p>c) S'ha adaptat la dinàmica de la respiració a la intensitat de nadada.</p> <p>d) S'ha integrat el viratge específic en l'acció de nadada contínua a crol.</p> <p>e) S'han seguit els criteris de seguretat i eficiència en la realització de l'eixida de crol.</p>
<p>3. Domina l'estil de nadada esquena i coordina la posició i les accions tècniques propulsives, equilibradores i respiració.</p>	<p>a) S'ha justificat l'aplicació dels principis generals d'avanç en l'aigua a la tècnica d'execució de l'estil esquena.</p> <p>b) S'han aplicat els fonaments tècnics de l'estil esquena a la seua execució pràctica des d'un punt de vista d'eficàcia i exigència tècnica.</p> <p>c) S'ha integrat el viratge específic en l'acció de natació contínua a esquena.</p> <p>d) S'ha adoptat la posició hidrodinàmica específica per a l'estil esquena.</p> <p>e) S'han seguit els criteris de seguretat i eficiència en la realització de l'eixida d'esquena.</p>
<p>4. Domina l'estil de nadada braça i coordina la posició, les accions tècniques propulsives i la respiració.</p>	<p>a) S'ha justificat l'aplicació dels principis generals d'avanç en l'aigua a la tècnica d'execució de l'estil braça.</p> <p>b) S'han adaptat les fases respiratòries a les fases de la puntada i de la braçada.</p> <p>c) S'han aplicat els fonaments tècnics de l'estil braça a la seua execució pràctica des d'un punt de vista d'eficàcia i exigència tècnica.</p> <p>d) S'ha integrat el viratge específic en l'acció de nadada contínua a braça.</p> <p>e) S'ha adoptat la posició hidrodinàmica de desplaçament específica en l'estil braça.</p> <p>f) S'ha adaptat l'estil braça a situacions d'apnea en desplaçaments subaquàtics.</p> <p>g) S'han seguit els criteris de seguretat i eficiència en la realització de l'eixida de braça.</p>

<p>5. Realitza la coordinació bàsica de l'estil de natació papallona i incorpora les accions segmentàries en el moviment ondulatori.</p>	<p>a) S'ha justificat l'aplicació dels principis generals d'avanç en l'aigua a la tècnica d'execució de l'estil papallona. b) S'han aplicat els fonaments tècnics de l'estil papallona a la seua execució pràctica de manera elemental. c) S'ha adoptat un moviment global del cos que descriu una trajec- tòria ondulatoria. d) S'executen les diverses fases en les accions de braços i cames que contribueixen a la propulsió, la preparació i el recobrament. e) S'ha realitzat la coordinació braços-respiració, braços-cames i cames-respiració. f) S'ha completat un trajecte de 25 m de nadada i s'han coordinat les accions de braçada i puntada de l'estil papallona.</p>
<p>6. Domina els estils de natació sota els criteris d'eficiència i velocitat.</p>	<p>a) S'han realitzat 200 m de nadada en estil de crol, sense parades en menys de quatre minuts i quinze segons. b) S'han realitzat 200 m de nadada en estil esquena, sense parades en menys de cinc minuts. c) S'han realitzat 200 m de nadada en estil braça, sense parades en menys de cinc minuts. d) S'han realitzat 50 m de nadada en estil crol, sense parades en menys de cinquanta segons. e) S'han realitzat 50 m de nadada en estil esquena, sense parades en menys d'un minut. f) S'han realitzat 50 m de nadada en estil braça, sense parades en menys d'un minut. g) S'han realitzat 15 m de nadada subaquàtica en apnea.</p>

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

- Federación Española de Natación (2017). *Reglamento de natación Madrid*. Ed. Federación Española de Natación.
- Franco, P. i Navarro, F. (1980). *Natación. Habilidades acuáticas para todas las edades*. Ed. Hispano-Europea.
- Gómez Cadenas, J.M. (2012). *Enseñanza de los estilos de natación: crol, espalda, mariposa y braza: manual para monitores, profesores y practicantes*. Ed. Wanceulen
- Katz, J. (2000). *Ejercicios en el agua para todos*. Editorial Tutor.

CARACTERÍSTIQUES DELS EXÀMENS

La prova consta d'una part teòrica, on es demostrï l'assoliment dels diferents continguts propis del mòdul que es descriuen a la bibliografia; i una part pràctica, associada als diferents resultats d'aprenentatge.

És requisit indispensable superar la prova teòrica amb mínim d'un 5 per poder accedir a la prova pràctica. Les dues parts s'han d'aprovar amb mínim d'un 5 per poder fer mitjana.

MATERIAL NECESSARI

Bolígraf blau o negre per la part teòrica. El material específic per la part pràctica es concretarà una vegada s'hagi fet la inscripció al mòdul.

CONTACTE PROFESSORAT

cap.afe@iescapdellewant.org

1337_SOCORRISME EN EL MEDI NATURAL

CONTINGUTS CURRICULARS

a) Valoració inicial de l'assistència davant d'accidents:

Urgència i emergència: sistemes d'emergència, sistemes integrals d'urgències i organització de sistemes. Protocol d'actuació davant d'emergències: avaluació inicial del o de la pacient, planificació de l'actuació, localització i formes d'accés, identificació de possibles riscos, protecció de la zona, accés a l'accidentat.

La primera persona que intervé com a part de la cadena assistencial: conducta PAS (protegir, alertar i socórrer). Perfil de la primera persona que intervé i competències.

Objectius i límits de l'actuació de la primera persona que intervé. Principis generals. Riscos i protecció, seguretat en la intervenció, prevenció de malalties i contagis.

Sistemàtica d'actuació: valoració del nivell de consciència, comprovació de la ventilació i actuació davant de signes de risc vital.

Actituds, control de l'ansietat, marc legal, responsabilitat i ètica professional.

La farmaciola de primers auxilis: instruments, material de cura i fàrmacs bàsics.

b) Aplicació de tècniques de suport vital bàsic i primers auxilis:

Protocols davant d'obstrucció de la via aèria. Víctima conscient i víctima inconscient.

Fonaments de la ressuscitació cardiopulmonar bàsica (RCPB). Instrumental, mètodes i tècniques bàsiques.

Actuació davant d'una parada respiratòria i cardiorespiratòria:

massatge cardíac, desfibril·lació externa semiautomàtica; accessoris de suport a la ventilació i oxigenoteràpia. Protocols d'RCPB en diverses situacions i davant de diferents perfils d'accidentat: persones adultes (inconscient amb signes d'activitat cardíaca, en parada respiratòria, en parada cardiorespiratòria), col·lec-tius especials (lactants, xiquetes o xiquets i embarassades), mort clínica i biològica: situacions d'ofegament.

Atenció inicial a emergències més freqüents. Pautes d'intervenció en l'aplicació dels primers auxilis. Pautes per a la no intervenció.

Valoració primària i secundària de l'accidentat. Detecció de lesions, malalties i traumatismes. Causes, símptomes i signes: alteracions, de la consciència, febre, vòmits i diarrea, desmaís, lipotímies, síncope, xoc, dolor abdominal i ventre en taula, dolor toràcic.

Tipus de lesions. Classificació, símptomes, signes i tractament bàsic: hemorràgies, ferides, cremades, accidents elèctrics, accidents aquàtics i traumatismes (esquinços, contusions, luxacions, fractures, traumatismes toràcics, traumatismes cranioencefàlics, traumatismes de la columna vertebral, síndrome d'aixafament, politraumatitzats).

Altres situacions d'urgència: intoxicacions, crisi anafilàctica, epilèpsia i quadres convulsius, deshidratació, cossos estranys: en la pell, els ulls, les orelles i el nas, xicotets traumatismes, urgències maternoinfantils, accidents de trànsit, accidents domèstics, lesions produïdes per calor i per fred.

Intervenció prehospitalària en accidents en el medi aquàtic: intervenció en funció del grau d'ofegament, intervenció davant de lesionats medul·lars.

c) Recollida, trasllat i transport de persones accidentades:

Avaluació de la necessitat d'efectuar el transport d'una o d'un malalt sobtat o accidentat, recollida d'un lesionat. Principis bàsics per al rescat.

Mètodes de mobilització i immobilització més adequats en funció de la patologia.

Trasllat de persones accidentades: confecció de lliteres utilitzant mitjans convencionals o inespecífics.

Transport de persones accidentades a centres sanitaris. Posicions de transport segur: tècniques d'immobilització i transport de malalts sobtats o accidentats utilitzant mitjans convencionals i materials inespecífics o de fortuna.

Emergències col·lectives i catàstrofes: mètodes de triatge simple, rodes d'evacuació.

Tècniques de suport psicològic per a accidentats i familiars:

La comunicació en situacions de crisi, canals i tipus de comunicació. Comunicació assistent accidentat i assistent-família. Perfil psicològic de la víctima.

Habilitats socials en situacions de crisi: escolta activa, resposta funcional i comunicació operativa.

Suport psicològic i autocontrol. Tècniques d'autocontrol davant de situacions d'estrés: mecanismes de defensa. Mesures, tècniques i estratègies de superació de situacions d'ansietat, agressivitat, angoixa, duel i estrés: afrontament i autocura.

d) Desenvolupament de programes d'autoentrenament:

Capacitats condicionals, coordinatives i tècniques requerides en els recorreguts pel medi natural:

A peu, amb bicicleta, a cavall i amb embarcacions.

Capacitats condicionals, coordinatives i tècniques requerides en els rescats terrestres i aquàtics.

Programes específics d'entrenament de la condició física i tècnica per al personal guia d'activitats físiques en el medi natural.

Programes específics de l'entrenament de la condició física en salvament i socorrisme.

Mesures complementàries per a la millora de la condició física individual i sistemes de recuperació:

Activitats físiques complementàries als programes d'entrenament.

Mesures de recuperació de l'esforç físic: massatge, sauna, banys de contrast, aigua freda i hidromassatge, entre altres.

Mètodes i mitjans de recuperació de substrats energètics. Alimentació i nutrició:

Nutrients. Composició dels aliments, principis immediats. Vitamines, minerals i aigua.

Necessitats calòriques i d'hidratació i exercici físic. Balanços. Aportacions d'aliments i hidratació abans, durant i després de l'exercici físic.

Dieta equilibrada, recomanacions RDA i dieta mediterrània. Conseqüències d'una alimentació no saludable.

e) Supervisió i vigilància de la zona de bany d'un espai aquàtic natural:

Tipus i característiques d'espais: platges marítimes, platges fluvials, embassaments, llacs, rius i altres.

Normatives aplicables a les zones de bany en els espais aquàtics naturals: Normativa estatal. Normativa autonòmica. Normativa local.

Factors de risc i mesures preventives i informatives per al seu control en els espais aquàtics naturals: Fauna i flora perilloses. Acotació d'espais prohibits. Factors atmosfèrics: precipitacions, vent, nivells de radiació i temperatura. Simbologia d'avisos a les persones usuàries.

Factors del medi aquàtic: marees, onatge, corrents, canvis de profunditat, temperatura.

Visibilitat i contaminació.

Accessibilitat de persones usuàries i de mitjans de socors: obstacles naturals. Ajudes i suports tècnics.

Factors humans: conductes de risc de les persones usuàries (capbussades perilloses, apnees forçades, activitat amb sobreesforços, jocs descontrolats, incompliment de normes i indicacions del servei de socorrisme), aflluència massiva, desenvolupament d'activitats simultànies.

Gestió i organització del socorrisme aquàtic en platges marítimes, platges fluvials, embassaments, llacs i rius. Recursos humans i materials per a una prevenció eficaç d'accidents aquàtics. Responsabilitats del personal socorrista en espais aquàtics naturals. Rigor en l'aplicació de les normes i les mesures de seguretat en l'espai aquàtic natural. Gestió i organització del socorrisme aquàtic en platges amb bandera blava.

Malalties professionals, riscos laborals i prevenció de riscos.

Comprovació de la vestimenta i de l'equipament personal del personal socorrista (aletes, ulleres i tub de busseig, braç o tub de rescat, mascareta de respiració artificial i altres).

Comprovació del lloc de socorrisme o d'atenció primària i els recursos materials d'aquest.

Materials de salvament aquàtic: de comunicació, d'abast, de contacte, de suport, d'extracció i d'evacuació. Material auxiliar de salvament i socorrisme en espais aquàtics naturals (bossa o corda de seguretat, jupetí o tirants de rescat, lliteres rígides aquàtiques amb immobilitzadors de cap i cos, embarcacions, motos aquàtiques, boia torpede, taula de salvament, rodet de salvament i altres).

Manteniment específic i emmagatzematge per a usar-lo en el medi natural.

Vigilància en els espais aquàtics naturals:

Vigilància com a intervenció primera i imprescindible del personal socorrista en la seguretat.

Recursos humans i materials per a la vigilància. Tipus de vigilància: estàtica i dinàmica.

Tècniques i estratègies de vigilància.

Factors condicionants de la vigilància.

Aspectes psicològics que intervenen en la vigilància. Errors més freqüents en la vigilància.

Criteris per a una vigilància eficaç.

Protocol de supervisió dels riscos del medi aquàtic natural. Elements que cal supervisar, ordre i periodicitat. Formes de registre i d'informació i comunicació.

Protocols d'actuació i evacuació davant d'emergències, catàstrofes, contaminació o invasió de fauna perillosa. Difusió, aplicabilitat a persones amb discapacitat i disponibilitat de recursos.

Accidents en zones de bany: fonts d'informació i causalitat d'accidents i ofegaments. Prevenció i informació.

Protocols d'actuació davant de conductes de les persones usuàries potencialment perilloses.

Tècniques de comunicació amb la persona usuària.

f) Aplicació de tècniques específiques de rescat en el medi aquàtic:

Característiques de l'aigua i consideracions relatives a la roba i el calçat en el medi aquàtic:

Improvisació de flotadors amb roba.

Tècniques per a llevar-se la roba i el calçat en el medi aquàtic. Roba i calçat específics i adequats per al treball en el medi aquàtic.

Tècniques específiques de rescat aquàtic:

De localització, punts de referència i composició de lloc. D'entrada en l'aigua. D'aproximació a la víctima.

De presa de contacte, control i valoració de la víctima. De trasllat en el medi aquàtic. De maneig de la víctima traumàtica en l'aigua. D'extracció de la víctima. D'evacuació. Coordinació amb altres recursos.

De reanimació en l'aigua.

Maneig del material de rescat aquàtic.
 Entrenament específic dels sistemes de remolc en salvament aquàtic.
 Aspectes psicològics en la fase crítica del rescat:
 Conducta de la persona que creu que s'ofega. Actituds i resposta del personal socorrista. Maneig de la situació.
 Comunicació aplicada a les situacions de rescats en accidents o emergències:
 Comunicació amb les víctimes d'accidents.
 Habilitats de comunicació en el rescat: verbals i no verbals. Habilitats socials.
 Comunicació en situacions conflictives durant el rescat i resolució de conflictes.

g) Aplicació de tècniques específiques de rescat des d'embarcacions en el medi aquàtic:
 Embarcacions per al rescat. Tipus d'embarcacions de motor i motos nàutiques destinades al socorrisme aquàtic en funció del lloc i de la comesa:
 Embarcacions a rem. Embarcació pneumàtica. Moto d'aigua.
 Tècniques d'entrada a l'aigua des d'embarcacions.
 Protocols de rescat amb l'embarcació de motor:
 Situació del personal socorrista en l'embarcació. Ubicació per a la vigilància i per al rescat.
 Sistemes de comunicació. Consignes de la tripulació de l'embarcació.
 Acostament a l'accidentat. Control de riscos propis, de l'accidentat i de tercers.
 Rescat de l'accidentat. Valoració de l'estat de l'accidentat. Selecció de tècniques d'immobilització, trasllat i extracció. Ubicació de l'accidentat. Extracció de l'accidentat amb embarcacions de motor. Actuació en les maniobres d'hissada i en les zones de perill especial.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Resultats d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
1. Realitza la valoració inicial de l'assistència en una urgència i analitza els riscos, els recursos disponibles i el tipus d'ajuda necessària.	<p>a) S'ha justificat la manera d'assegurar la zona i les maniobres necessàries per a accedir a l'accidentat, proposa la millor forma d'accés i identifica els possibles riscos.</p> <p>b) S'han seguit les pautes d'actuació segons el protocol per a la valoració inicial d'un accidentat.</p> <p>c) S'han valorat les situacions de risc vital i s'han definit les actuacions que comporten.</p> <p>d) S'han discriminat els casos i les circumstàncies en què no s'ha d'intervindre i les tècniques que no ha d'aplicar la primera persona que intervé de manera autònoma.</p> <p>e) S'han aplicat les tècniques d'autoprotecció en la manipulació de persones accidentades.</p> <p>f) S'ha revisat el contingut mínim d'una farmaciola d'urgències i les indicacions dels productes i els medicaments.</p> <p>g) S'han determinat les prioritats d'actuació en funció de la gravetat i el tipus de lesions i les tècniques de primers auxilis que s'han d'aplicar.</p> <p>h) S'han identificat els factors que predisposen a l'ansietat en les situacions d'accident, emergència i dol.</p>

<p>2. Aplica les tècniques de suport vital i primers auxilis i segueix els protocols establerts.</p>	<p>a) S'han aplicat les tècniques d'obertura de la via aèria. b) S'han aplicat les tècniques de suport vital segons el protocol establert. c) S'han aplicat les tècniques bàsiques i els instrumentals de reanimació cardiopulmonar sobre els maniquins i s'han utilitzat inclusivament un equip d'oxigenoteràpia i un desfibril·lador automàtic. d) S'han indicat les causes, els símptomes, les pautes d'actuació i els aspectes preventius en les lesions, les patologies o els traumatismes més significatius, en funció del medi en què es desenvolupa l'activitat. e) S'han aplicat primers auxilis davant d'una simulació de patologies orgàniques d'urgència i de lesions per agents físics, químics i biològics. f) S'han descrit les estratègies bàsiques de comunicació amb el suposat accidentat i els seus acompanyants en funció dels diversos estats emocionals. g) S'han especificat les tècniques per a controlar una situació de dol, ansietat i angoixa o agressivitat.</p>
<p>3. Aplica els mètodes de mobilització i immobilització que permeten l'evacuació de l'accidentat i segueix els protocols establerts.</p>	<p>a) S'ha valorat la importància de l'autocontrol i d'infondre confiança i optimisme a l'accidentat durant tota l'actuació. b) S'han especificat les tècniques per a superar psicològicament el fracàs en la prestació de l'auxili. c) S'han identificat i s'han aplicat els mètodes bàsics per a efectuar el rescat d'un accidentat. d) S'han aplicat els mètodes d'immobilització en cas de trasllat del suposat accidentat. e) S'han confeccionat lliteres i sistemes per a la immobilització i el transport de pacients i accidentats i s'han utilitzat materials convencionals i inespecífics o mitjans de fortuna.</p>
<p>4. Desenvolupa els programes d'autoentrenament i relaciona els paràmetres d'aquests i les mesures complementàries amb els requeriments físics i tècnics del personal guia i del personal socorrista.</p>	<p>a) S'han avaluat les tècniques específiques i les capacitats condicionals que requereixen els diferents tipus de recorreguts pel medi natural. b) S'han valorat les tècniques específiques i les capacitats condicionals que requereixen els rescats terrestres i aquàtics. c) S'ha adoptat un pla d'autoentrenament de les tècniques específiques i de les capacitats condicionals requerides en els diferents tipus de recorreguts pel medi natural. d) S'ha adoptat un pla d'autoentrenament de les tècniques específiques i de les capacitats condicionals requerides en les maniobres de rescat terrestre i aquàtic. e) S'han argumentat les mesures complementàries que cal introduir en un programa d'entrenament per a millorar-ne l'eficàcia. f) S'han estimat les quantitats d'aliments i d'hidratació per als itinerraris de diferents tipus, intensitats i duracions. g) S'han aplicat les tècniques que faciliten la recuperació després dels diferents tipus d'esforç físic. h) S'han fet les maniobres bàsiques de massatge de recuperació.</p>
<p>5. Supervisa i vigila la zona de bany d'un espai aquàtic natural, condiona els recursos materials de rescat i analitza els factors de risc i els protocols d'actuació.</p>	<p>a) S'han aplicat els procediments de comprovació de les característiques i les condicions que han de complir les zones de bany públiques i les zones de vigilància en els espais aquàtics naturals. b) S'han analitzat les actituds, les aptituds i les funcions del personal socorrista i la seua responsabilitat en la seguretat i en la prevenció de riscos. c) S'ha comprovat la funcionalitat i la seguretat dels materials de salvament i socorrisme utilitzats en els espais aquàtics naturals. d) S'han verificat les adaptacions dels sistemes específics de</p>

	<p>comunicació per al seu ús en els espais aquàtics naturals, així com el seu manteniment.</p> <p>e) S'ha seguit el protocol de seguretat i de prevenció de riscos relatiu a la seua àrea de responsabilitat.</p> <p>f) S'han valorat les dades sobre els accidents i les víctimes d'ofegament en les zones de bany públic i se n'han analitzat les causes.</p> <p>g) S'han seguit els protocols d'actuació davant de les conductes potencialment perilloses de les persones usuàries d'un espai aquàtic.</p> <p>h) S'han aplicat els protocols d'anàlisi de les condicions ambientals, de les condicions naturals de l'espai aquàtic i de la fauna i la flora de la zona de bany.</p>
<p>6. Aplica les tècniques específiques de rescat en el medi aquàtic i segueix els protocols de salvament i rescat en entorns simulats d'accident o situació d'emergència.</p>	<p>a) S'han exercit les funcions encomanades en els simulacres de rescat d'accidentats en el medi aquàtic.</p> <p>b) S'han decidit la intervenció i les maniobres que s'han de realitzar, en funció de la situació del suposat accidentat, de la resta de persones usuàries, de l'entorn i les pròpies condicions.</p> <p>c) S'han seleccionat els materials que s'han d'utilitzar amb relació al tipus d'intervenció i les vies d'evacuació de l'accidentat en el medi aquàtic natural.</p> <p>d) S'han demostrat les tècniques d'intervenció pel que fa a: entrades a l'aigua, aproximació, control, remolc de maniquí i extracció d'un accidentat conscient i inconscient, amb material i sense material.</p> <p>e) S'han executat les tècniques de natació en el medi aquàtic i s'han adaptat a les condicions de l'entorn.</p> <p>f) S'han descrit les normes que cal seguir i s'han demostrat les tècniques d'escapoliment davant d'un accidentat conscient en procés d'ofegament.</p> <p>g) S'han realitzat amb seguretat i eficàcia les tècniques següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Entrades a l'aigua en funció de l'accessibilitat, la proximitat i les característiques de l'aigua. - Tècniques natatòries d'aproximació a l'accidentat. - 300 m de natació lliure, vestit amb pantalons i samarreta, en un temps màxim de huit minuts. - Mantindre's surant en l'aigua amb els braços alçats, amb els colzes per damunt de l'aigua, sense desplaçar-se. - Tècniques de subjecció i remolc de la víctima mantenint les seues vies respiratòries fora de l'aigua. - Capbussada, més cinquanta metres de natació lliure, més immersió a una profunditat de dos metres, com a mínim, per a recollir un maniquí de competició i remolcar-lo, amb una presa correcta, durant cinquanta metres, i fer-ho en un temps màxim de 3 minuts i 30 segons. - Remolcar un possible accidentat sense aletes, al llarg de 100 metres, i fer quatre tècniques diferents, en un temps màxim de 4 minuts. - Remolcar un accidentat, de pes i flotabilitat mitjana, amb aletes, al llarg de 100 metres, i utilitzar una sola tècnica lliure, en un temps màxim de 3 minuts i 45 segons. - Realitzar l'extracció de l'aigua d'un possible accidentat conscient / inconscient i sense afectació medul·lar, d'acord amb els protocols, i aplicar la tècnica correctament, després d'haver-lo remolcat 100 metres. - Davant d'un supòsit en el qual un company o companya simula ser un accidentat amb afectació medul·lar, realitzar l'extracció del subjecte, utilitzar el material adequat i organitzar un grup de 2 i/o 3 socorristes d'acord amb els protocols i aplicant les tècniques correctament.

<p>7. Aplica les tècniques específiques de rescat, des d'embarcacions en el medi aquàtic, i segueix els protocols de salvament i rescat en entorns simulats d'accident o situació d'emergència.</p>	<p>a) S'han relacionat les característiques generals de les embarcacions amb la seva importància en el rescat d'una víctima en l'espai aquàtic natural.</p> <p>b) S'ha fonamentat la ubicació del personal socorrista en les embarcacions per a la vigilància i la intervenció davant de situacions d'emergència en el medi aquàtic natural.</p> <p>c) S'han seguit els procediments de comunicació i de coordinació amb la resta de l'equip de rescat des d'embarcacions.</p> <p>d) S'han demostrat les tècniques d'entrada a l'aigua des de l'embarcació.</p> <p>e) S'han demostrat les maniobres de rescat des d'una embarcació, d'un accidentat conscient o inconscient, amb lesió medul·lar o sense.</p> <p>f) S'han analitzat les tècniques de rescat des d'una embarcació i des d'una moto aquàtica de rescat a un accidentat pròxim a una zona escarpada.</p>
---	---

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

- Arana Asensio, E. (2017). *Manejo de la víctima traumática por medio acuático*. Curso Experto Universitario en Atención al Trauma Grave. Universidad Internacional de Andalucía.
- D. Perkins, G. et al. (2021). *European Resuscitation Council Guidelines*. Resum executiu.
- García Sanz, A. (coord.), García Sanz, J. L. i Díez Herrero, J. M. (2015). *Técnicas de rescate y lesión medular en el medio acuático*. Real Federación Española de Salvamento y Socorrismo Difusión Avances de Enfermería.
- Instituto Social de la Marina (2016). *Guía sanitaria a bordo. Versión reducida (Embarcaciones que naveguen hasta 10 millas náuticas de la costa)*. Gobierno de España.
- Parada Torres, E. (2008). *Psicología y emergencia. Habilidades psicológicas en las profesiones de socorro y emergencia*. Editorial desclée de brouwer.

CARACTERÍSTIQUES DELS EXÀMENS

La prova consta d'una part teòrica, on es demostri l'assoliment dels diferents continguts propis del mòdul que es descriuen a la bibliografia; i una part pràctica, associada als diferents resultats d'aprenentatge.

És requisit indispensable superar la prova teòrica amb mínim d'un 5 per poder accedir a la prova pràctica. Les dues parts s'han d'aprovar amb mínim d'un 5 per poder fer mitjana.

MATERIAL NECESSARI

Bolígraf blau o negre per la part teòrica. El material específic per la part pràctica es concretarà una vegada s'hagi fet la inscripció al mòdul.

CONTACTE PROFESSORAT

cap.afe@iescapdellewant.org

1338_GUIA EN EL MEDI NATURAL AQUÀTIC

CONTINGUTS CURRICULARS

a) Preparació d'equips i recursos per a rutes en el medi natural aquàtic:

Selecció de l'itinerari. Ressenyes, guies i altres fonts d'informació

sobre itineraris en el medi natural aquàtic. Objectius de la ruta. Parades i duració de les fases:

Activitats de turisme actiu en la mar, en rius o en llacs.

Rutes establides, itineraris navegables i activitats lúdiques en el medi natural aquàtic.

Rutes combinades en el medi natural terrestre i aquàtic.

Verificació d'itineraris: fases, estimació temporal, valoració tècnica dels trams, accessos, plans alternatius, activitats complementàries i altres.

Adaptació de l'itinerari per a persones amb discapacitat.

Carta nàutica. Representació i lectura de trams de navegació. Característiques dels espais aquàtics i la relació que tenen amb la navegabilitat: Obstacles naturals i artificials. Cabal, variacions i mesurament.

Dificultat i perillositat. Classificació. Impacte ambiental de l'activitat.

Gestió de recursos per a les activitats de guia en el medi aquàtic:

logística, transport de materials i persones participants, serveis complementaris i mitjans materials.

Tipus d'embarcacions. Característiques i idoneïtat per a cada tipus d'activitat.

Emmagatzematge i transport del material i de les embarcacions.

Material per a rutes en el medi natural aquàtic. Equipament personal i col·lectiu. Elements de seguretat personal i d'ajuda a la navegació. Normes d'ús. Material per a activitats de diversos dies. Vestimenta.

Criteris d'adaptació del material i la vestimenta a les característiques personals.

Cures i manteniment del material de seguretat i d'ajuda a la navegació. Consignes tècniques i de seguretat. Informació que cal transmetre a les persones participants sobre l'itinerari. Valoració de riscos associats a una ruta en el medi natural aquàtic.

Solucions davant d'incidències. Serveis de rescat i socors. Normes de comportament en situacions d'emergència en rutes pel medi natural aquàtic.

Normativa aplicable a l'activitat. Normativa estatal i autonòmica. Conques hidrogràfiques. Autoritzacions d'accés.

b) Preparació d'embarcacions:

Components i elements dels aparells de l'embarcació (casc, mastelers, caps, drisses i cordells, veles, cometes, pales i altres).

Procediments d'aparell i desapparellament de les embarcacions.

Característiques de l'embarcació i dels materials: flotabilitat, estabilitat, estanquitat i evolució.

Navegabilitat i maniobrabilitat específica:

Embarcacions propulsades per pales o aletes (canoes, caiacs, barques i hidrotrineus).

Embarcacions de vela amb aparell fix i amb aparell lliure (olímpiques i no olímpiques, de regates, de «fun» i de propulsió a vela i parapent).

Idoneïtat de les embarcacions en funció de la ruta, les característiques del medi i el nivell de l'usuari/a.

Preparació de l'embarcació per a la ruta. Distribució i subjecció de les càrregues.

Manteniment preventiu i operatiu d'embarcacions. Protocols de revisió del material:

Cures preventives.

Diagnòstic de deterioració o avaries.

Reparacions bàsiques i d'emergència en els diversos tipus d'embarcacions: perforacions lleus del casc, caps deteriorats, defectes en corrioles i mecanismes d'activació de les parts mòbils i altres aparells.

Ferramentes per a la reparació.

Emmagatzematge d'embarcacions. Condicions específiques d'emmagatzematge. Estiba de les veles, l'orsa, el timó, el pal, la botavara, els cascos. Protecció i subjecció de les embarcacions i el material.

Transport i fondeig dels diversos tipus d'embarcacions. Tècniques de subjecció en els transports amb remolc, carros de varada i baca. Seguretat en el transport d'embarcacions. Cordam: els sis nusos bàsics.

Normes de seguretat.

c) Adaptació de les tècniques de navegació:

Anàlisi del tram de navegació i dels elements físics de l'entorn (dinàmica fluvial, vents, ones, corrents i altres). Propulsió i resistència a l'avanç.

Accions tècniques fonamentals amb embarcacions propulsades per pales o aletes (paleig, palada circular, tracció orientada i altres).

Accions tècniques fonamentals amb embarcacions de vela (caçar, amollar, orsar, arribar). Relació de les tècniques amb les condicions de vent.

Utilització de les accions tècniques en funció de la dificultat. Equilibri, propulsió i conducció.

Maniobres i trajectòries amb embarcacions propulsades per pales o aletes: eixida curta i llarga, eixida amb presa de corrent, canvis de trajectòria, presa de corrent a dreta i esquerra, curtes i llargues, parada a dreta i esquerra en contracorrents d'intensitat diversa, «bac» a dreta i esquerra, surf en un tren d'ones, navegació en positiu i en negatiu, esquimotatge, recuperació de l'embarcació.

Maniobres i trajectòries amb embarcacions de vela: atracada i desatracada, parada i arrancada, eixida i aproximació amb el vent a favor i en contra, viratge per avant i en redó:

Sistema vent-vela-casc-aigua (VVCA). Vent real, de velocitat i aparent. Deriva. Navegació en cenyida, de través, a un llarg i en popa. Mantindre el rumb i passar les boies.

Pràctiques d'adreçament. Utilització de la vela per a equilibrar el vaixell.

Rutes de seguretat alternatives. Memòria i representació de rutes.

Adaptació de les tècniques de navegació a persones amb limitacions en la seua autonomia personal.

d) Tècniques de guiatge de grups en el medi natural aquàtic:

Determinació del nivell de competència de la persona usuària. Tècniques i instruments d'obtenció de dades de valoració. Errors tipus en l'execució tècnica i en l'aplicació de l'esforç. Nivells d'adquisició del domini tècnic. Criteris de valoració.

Etaques en el domini de la navegació: característiques, condicions de realització i criteris d'avaluació:

Avaluació de navegació (direcció, propulsió, equilibri i orientació espacial).

Avaluació de seguretat (seguretat activa i passiva).

Avaluació de maniobres (maniobra, equip de navegació i aparell).

Procediments de conducció de grups en el medi natural aquàtic:

Adjudicació, distribució i comprovació del material segons els perfils de les i dels participants i les condicions ambientals.

Material esportiu i de seguretat individual i grupal.

Transmissió d'informació rellevant: consignes tècniques, de seguretat, de motivació. Instruccions durant l'activitat. Transmissió de normes i procediments que cal seguir durant la ruta. Descripció de l'activitat. Recapitulació final i comiat.

Directrius dels agrupaments i ubicació de les i dels participants.

Distribució, organització i control del grup en funció de l'activitat i dels perfils de les i dels participants.

Procediments per al control del temps i de les actuacions durant l'activitat. Col·locació i desplaçament del personal tècnic. Lideratge: preses de decisió i estratègies de control. Altres actuacions del personal tècnic.

Detecció de símptomes de fatiga, insolació i deshidratació i mesures que s'han de prendre davant d'aquests.

Estratègies de control de conductes perilloses de les i dels participants.

Conducció per diversos tipus de cursos aquàtics. Maniobres d'ajuda a persones amb dificultats en la realització de la ruta. Sistemes de comunicació en entorns naturals. Criteris d'utilització.

d) Tècniques de rescat i evacuació en el medi natural aquàtic: Desbolcada de l'embarcació.

Rescat assistit. Maniobres d'autorescat. Esquimotatge.

Bolcada i recuperació de l'embarcació. Abandó i entrada en l'embarcació.

Nadada en aigües braves: Entrada en el llit d'aigües braves, posició de seguretat, eixida del corrent, nadada a contracorrent, bac i altres.

Corda de seguretat: agafada i remolc.

Intervencions en funció de la situació del medi, de l'accidentat i de les possibilitats del personal guia.

Estratègies de suport al grup en situacions d'emergència des de l'embarcació, des de l'aigua i des de la riba.

Utilització del material específic de seguretat i/o de rescat. Comunicació entre els rescatadors.

Tècniques d'extracció de caiguts a l'aigua en funció de les característiques de les persones usuàries, de l'embarcació i del medi. Recuperació de caiguts a l'aigua des d'una embarcació amb altres persones usuàries.

Recuperació del material des de l'embarcació.

Maniobres de rescat des de la riba.

Material específic de remolc des de la riba.

Posició del personal guia i maniobres d'entrada en l'aigua en rescats des de la riba.

Muntatge de línies de seguretat per al rescat.

e) Avaluació de les rutes pel medi aquàtic:

Fitxes de control de valoració de l'activitat. Tipus.

Procediments de presa de dades en el desenvolupament de l'activitat. Recopilació d'informació.

Avaluació interna o autoavaluació i avaluació externa. Enquestes.

Anàlisi de l'activitat, del grup, del personal tècnic i valoració respecte del programa.

Documents d'avaluació. Fitxes de seguiment. Utilització de les TIC.

Elaboració de: Registres sobre els comportaments del grup. Progressió de les i dels participants en l'activitat. Execució tècnica, efectivitat i seguretat. Registres sobre les actuacions del personal tècnic o guia. Situació, efectivitat de la comunicació. Registre d'incidències i ajust als temps previstos. Fases de l'activitat, temps de les intervencions. Incidències que afecten la seguretat del desenvolupament de les activitats. Estimació del grau de seguretat de l'activitat.

Adequació dels equips i dels materials utilitzats en l'activitat guiada pel medi aquàtic.

Elaboració d'informes sobre l'activitat. Propostes de mesures correctores i de millores en la programació. Possibles millores i creació de noves activitats.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Resultats d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
1. Prepara els equips i els recursos per a les rutes en el medi natural aquàtic i indica els procediments per a comprovar el bon estat i la funcionalitat d'aquests.	<p>a) S'ha contrastat la informació sobre la navegabilitat, la dificultat i la duració prevista de la ruta.</p> <p>b) S'han determinat els recursos materials i humans necessaris en la preparació d'activitats per itineraris en el medi natural aquàtic.</p> <p>c) S'han seleccionat l'embarcació i el material necessari per a la ruta.</p> <p>d) S'ha seleccionat el material personal de seguretat.</p> <p>e) S'han concretat les maniobres necessàries per a la navegació i s'han establert els punts o les maniobres de reunió del grup i de descans.</p> <p>f) S'han determinat les mesures necessàries per a previndre i resoldre situacions de perill durant el desenvolupament de l'itinerari en el medi natural aquàtic.</p> <p>g) S'han organitzat els mitjans necessaris per a atendre contingències des de l'aigua o des de terra.</p> <p>h) S'ha aplicat la normativa relacionada amb la pràctica d'activitats en el medi natural i amb la protecció mediambiental en la preparació d'itineraris en el medi natural aquàtic.</p>
2. Prepara l'embarcació i indica els procediments per a assegurar el bon estat i la funcionalitat dels elements i components d'aquesta.	<p>a) S'ha transportat i ha fondejat l'embarcació i s'hi han evitat desperfectes atenent els criteris de seguretat personal.</p> <p>b) S'ha aparellat i s'ha desapparellat l'embarcació i s'ha comprovat el bon estat i el funcionament de totes les seues parts.</p> <p>c) S'ha valorat l'estat dels components i dels elements de l'embarcació.</p> <p>d) S'han diagnosticat avaries i nivells de deterioració en els components i els aparells de les embarcacions.</p> <p>e) S'han efectuat les reparacions bàsiques per a assegurar la realització de l'activitat en condicions de seguretat.</p> <p>f) S'han organitzat els espais per a les persones participants i la càrrega que s'ha de transportar.</p> <p>g) S'ha emmagatzemat l'embarcació i s'hi han evitat desperfectes atenent els criteris de seguretat personal.</p>
3. Adapta les tècniques de navegació i les relaciona amb les condicions meteorològiques i les característiques del medi.	<p>a) S'han demostrat i s'han explicat les tècniques de navegació bàsiques que s'han de realitzar en les diverses condicions de navegabilitat.</p> <p>b) S'han realitzat maniobres per a mantindre el rumb de navegació en funció de la direcció del vent, del cabal, de l'onatge, del corrent o la dificultat del tram.</p> <p>c) S'ha governat l'embarcació i s'han realitzat les maniobres per al canvi de rumb.</p> <p>d) S'ha adequat la tècnica de navegació a les característiques</p>

	<p>personals, del medi i de l'activitat.</p> <p>e) S'han realitzat els itineraris alternatius davant de trams amb dificultat i perillositat i s'han seguit els criteris de seguretat.</p> <p>f) S'han registrat documentalment les rutes susceptibles de ser utilitzades per altres persones usuàries o personal tècnic.</p>
<p>4. Aplica les tècniques de guiatge de grups per un itinerari en el medi natural aquàtic i s'adequa als perfils de les persones usuàries, el medi i els recursos.</p>	<p>a) S'han aplicat els procediments d'avaluació del domini tècnic en la progressió pel medi natural aquàtic en embarcacions propulsades per pales o aletes.</p> <p>b) S'han aplicat els procediments d'avaluació del domini tècnic en la progressió pel medi natural aquàtic en embarcacions de vela.</p> <p>c) S'ha proporcionat informació sobre les característiques i els punts d'interès de l'itinerari, l'ús del material i les normes d'actuació relacionades amb la seguretat i amb el respecte cap al medi natural.</p> <p>d) S'han formulat les instruccions necessàries perquè les i els participants governen o contribuïsquen a governar l'embarcació.</p> <p>e) S'han exemplificat les ajudes a les persones participants que presenten alguna dificultat, tècnica o de discapacitat, en la progressió per la ruta.</p> <p>f) S'han seleccionat els aparells de comunicació més adequats en funció de la zona.</p> <p>g) S'han especificat les mesures que cal adoptar davant de símptomes de fatiga, insolació, deshidratació o conductes de risc de les i dels participants.</p>
<p>5. Aplica les tècniques de rescat i d'evacuació en el medi natural aquàtic i segueix els protocols dels plans de seguretat i emergència.</p>	<p>a) S'han simulat les adaptacions al medi en cas de fenòmens atmosfèrics perillosos.</p> <p>b) S'han identificat els punts de desembarcament al llarg de la ruta.</p> <p>c) S'han demostrat les tècniques d'aproximació i evacuació en cas d'accident.</p> <p>d) S'han determinat les maniobres de desbolcada i rescat en el medi natural aquàtic.</p> <p>e) S'han utilitzat els sistemes de rescat assistit o d'autorescat més adequats a la situació.</p> <p>f) S'ha conduït l'embarcació de rescat i s'ha garantit la seguretat de l'accidentat i del grup.</p>
<p>6. Valora les rutes en el medi natural aquàtic i n'analitza les dades recopilades.</p>	<p>a) S'han recollit les dades sobre l'actuació del personal guia i sobre les reaccions del grup en l'activitat.</p> <p>b) S'han registrat les incidències relatives a l'activitat, a la seguretat i als temps previstos.</p> <p>c) S'han marcat les pautes que cal seguir davant de possibles conductes temeràries durant l'activitat.</p> <p>d) S'ha valorat l'adequació dels equips i dels materials utilitzats en les rutes.</p> <p>e) S'han proposat mesures correctores dels desajustaments detectats.</p> <p>f) S'ha elaborat un informe sobre l'activitat realitzada.</p>

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

- AA.VV. (2007). *Certificado de iniciación al montañismo. Escuela española de alta montaña*. Editorial Barrabés.
- AA.VV. (2010). *Guia camí de Cavalls. 20 itineraris per a descobrir Menorca*. Ed. Fundació Destí.
- Beltrán, P. i Fayos, R. (2023). *Guía en el Medio Natural y Acuático*. Arán Ediciones.
- Colorado, J. (2019). *Montañismo y trekking, manual completo*. Editorial Desnivel.

CARACTERÍSTIQUES DELS EXÀMENS

La prova consta de dues parts: una part teòrica, on es demostrï l'assoliment dels diferents continguts del mòdul; i una part pràctica, associada als diferents resultats d'aprenentatge.

És requisit indispensable superar la prova teòrica amb mínim un 5 per poder accedir a la prova pràctica. Les dues parts s'han d'aprovar per poder fer mitjana.

MATERIAL NECESSARI

Bolígraf blau o negre per la part teòrica. El material específic per la part pràctica consisteix en la vestimenta adequada per les activitats aquàtiques en el medi natural.

CONTACTE PROFESSORAT

cap.afe@iescapdellewant.org

1339_MANIOBRES AMB CORDES

CONTINGUTS CURRICULARS

a) Preparació d'equips i recursos per a les maniobres amb cordes i les activitats de multiaventura: Normativa aplicable en les activitats de multiaventura. Permisos relacionats amb les conques hidrogràfiques.

Característiques de l'equip i el material.

Normativa actual sobre l'homologació i la caducitat del material. El material i l'avituallament individual i col·lectiu: Vestuari i equip. Avituallament sòlid i líquid. Material de seguretat i primers auxilis. Materials per a les activitats d'un o més dies.

Tècniques de reparació, control, manteniment i emmagatzematge del material: Reparació i verificació del material. Diagnòstic de deterioració. El transport del material. Organització del material esportiu. Tècniques bàsiques de maneig del material.

Utilització d'equips de comunicació: Equips de comunicació: radiotransmissors i telefonia mòbil. Avantatges i desavantatges. Funcionament bàsic dels radiotransmissors. Manteniment dels equips de comunicació. Limitacions funcionals i legals. Llenguatge radiofònic.

Equip de comunicació en cavitats: genòfon i sistemes de radiotransmissió sense fil a través de terra.

Material tèxtil: cordes, cintes i cordinos. Material mecànic.

b) Valoració de la viabilitat de mesures de control de riscos: Anàlisi dels riscos associats a les activitats d'espeleologia, descens de barrancs, escalada o multiaventura.

Control de riscos i presa de decisions.

Transmissió de normes i procediments que s'han de seguir. Conceptes bàsics de les aigües vives.

Hidrotopografia. Comportament dels fluids i riscos de les tècniques d'aigües vives: contracorrents, rebuf, remolí, sifó, drosatge i encorbatat. Coneixements bàsics d'un barranc.

Maniobres bàsiques d'escapada en barrancs d'aigües vives. Lectura de dades hidrogràfiques en els mapes. Cartografia i topografia espeleològica: instruments i signes topogràfics més utilitzats. Mètode de senyalització subterrània.

c) Tècniques de conducció de grups per barrancs, desnivells i coves:

Tècniques generals de progressió en muntanya: Simbologia internacional utilitzada en la senyalització de sendes de muntanya. Visualització i elecció de l'itinerari.

Tècniques de progressió en barrancs: Progressió sense corda: caminar, nadar, bussejar, saltar i lliscar. Progressió per corda: ancoratges, nusos d'unió de cordes, ràpel i passamans.

Tècniques de progressió en espeleologia: Cavitats horitzontals: per caos de blocs i passos estrets.

Cavitats verticals: ús d'escalas, maniobres de descens. Maniobres d'ascens, pas de fraccionaments, pas de desviadors, passamans i tirolines.

Tècniques de progressió en escalada: Progressió per adherència, fissures, escalada en X, Dülfer i fumeral. Nusos més utilitzats. Tècniques d'agafada i suports.

Tècniques de progressió en vies ferrades: Trepada i destrepada, tècnica de subjecció de les cintes dissipadores, tècnica de progressió per ponts, passamans, ràpel i tirolines. Protocols de seguretat durant la progressió i/o l'activitat.

El ritme de marxa: El control del ritme en grup. Ritme cardíac adequat a l'activitat. Descans, avituallament i hidratació durant l'activitat. Avaluació del temps i la distància. Despesa energètica. Pes que transportem. Protocol d'equipament i desequipament d'una instal·lació. Teoria de la seguretat:

La reunió. Assegurar el company o companya.

El ràpel.

Elaboració de tirolines i telefèrics.

Cadena de seguretat, factor de caiguda, comportament de l'assegurador. Maniobres de recuperació de cordes. Polispastos.

Adaptacions per a persones amb discapacitat: Aspectes bàsics de les característiques psicoafectives de les persones amb discapacitat. Ajudes requerides per la persona amb discapacitat cap a l'autonomia. Adaptació de consignes i explicacions. Adaptació d'activitats a les persones amb discapacitat.

d) Supervisió de les activitats en instal·lacions d'oci i aventura:

Protocol de comprovació de seguretat dels elements fixos de la instal·lació d'oci i aventura. Elements en instal·lacions d'oci i aventura: Ponts (nepalés, tibetà, de mico, de cordes, d'equilibrista, redó, rodant, d'encreuaments i articulats), xarxes (en «U», de baixada, d'aranya, amb obstacles i camí), tirolines (d'arbre en arbre i final), balancí, barra fixa, engrunsadores, escalada a l'arbre, escala de pujada, liana mòbil, travessia infernal, surf, salt de Tarzan, telesquí i altres.

Protocol d'equipament i desequipament dels elements portàtils de la instal·lació.

Normes bàsiques de seguretat. Informació per a persones usuàries. Interpretació de símbols.

Tècniques d'utilització de maneig de cordes.

Circuits verticals i aeris de les instal·lacions d'oci i aventura. Nivells de dificultat. Adaptacions segons els perfils de les i dels participants.

Tècniques de progressió en instal·lacions d'oci i aventura: Ancoratge a la línia de vida.

Ús d'escales, maniobres d'ascens i descens, progressió per tirolina, ponts, xarxes, engronsadores i lianes.

Protocols de seguretat durant la progressió: col·locació i control dels equips de seguretat.

Adaptacions per a persones amb discapacitat:

Aspectes bàsics de les característiques psicoafectives de les persones amb discapacitat.

Ajudes requerides per la persona amb discapacitat cap a l'autonomia.

Adaptació de consignes i explicacions.

Tècniques d'actuació davant de situacions de fatiga, por i bloqueig. Maniobres d'ajuda.

e) Prevenció, rescat i evacuació:

Perills durant l'activitat: Atmosfèrics: boira, temperatura, humitat, vent, precipitacions, llamp i radiacions solars. Terrestres: desprendiments de pedres i terreny inestable. Aquàtics: cabal, crescudes i elements de dinàmica fluvial. Subterranis: blocs inestables, desprendiment de pedres.

Crescudes del cabal hídric, pèrdues o equivocacions d'itinerari i passos estrets.

Protocols de seguretat en el tir amb arc, guerra de pintura (paintball), salt de pont, vies ferrades, espeleologia, escalada i barrancs: Col·locació d'aparells.

Delimitació de la línia de seguretat i distància de tret en tir amb arc i guerra de pintura (paintball).

Col·locació dels mitjans de protecció.

Actuació davant de caigudes de pedres. Actuació davant d'un accident: Pautes generals d'actuació.

Valoració de la situació de la persona ferida. Valoració de l'abast de les lesions. Construcció d'un «punt calent». Avís a grups de rescat.

Cerca d'ajuda: En absència de mitjans de radiocomunicació o telefonia mòbil. Senyals internacionals de socors.

Tècniques de transport d'accidentats: Elaboració de lliteres de fortuna i elaboració de tirolines. Tècniques bàsiques d'autosocors: Protocol d'autorescat. Tècniques de descens per cordes tibants: nus de valldostà.

Tècniques d'autorescat en progressió vertical sobre corda.

f) Avaluació de les activitats guiades per barrancs, espeleologia i activitats de multiaventura:

Fitxes de control de valoració de l'activitat. Tipus. Procediments de presa de dades en el desenvolupament de l'activitat. Recopilació d'informació. Anàlisi de l'activitat, del grup, del personal tècnic, valoració respecte del programa.

Documents d'avaluació.

Elaboració de: Registres sobre els comportaments del grup. Registres sobre les actuacions del personal tècnic o guia. Registre d'incidències i ajust als temps previstos. Incidències que afecten la seguretat del desenvolupament de les activitats. Estimació del grau de seguretat de l'activitat. Adequació dels equips i els materials utilitzats en l'activitat guiada per barrancs, espeleologia, vies ferrades i instal·lacions d'oci i aventura. Elaboració d'informes sobre l'activitat. Propostes de mesures correctores.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Resultats d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
1. Prepara els equips i els recursos per a les maniobres amb cordes i les activitats de multiaventura i indica els procediments per a comprovar el bon estat i la funcionalitat d'aquests.	<p>a) S'ha seguit el protocol de verificació de la documentació, els permisos i els recursos per a la realització d'activitats en instal·lacions d'oci i aventura, escalada, espeleologia i barrancs.</p> <p>b) S'han seguit els procediments de manteniment, transport i emmagatzematge del material i de l'equip esportiu i de seguretat per a les maniobres amb cordes i les instal·lacions d'oci i aventura.</p> <p>c) S'han revisat l'avituallament i els materials esportius individuals i col·lectius necessaris en les activitats d'escalada, barrancs, espeleologia i vies ferrades.</p> <p>d) S'ha seguit el protocol per a la col·locació i la comprovació de l'estat dels elements específics de seguretat i prevenció de riscos en les instal·lacions d'oci i aventura relatius a la seua àrea de responsabilitat.</p> <p>e) S'han descrit les característiques, el funcionament i el manteniment operatiu dels aparells de comunicació i d'orientació propis d'escalada, barrancs, espeleologia i altres activitats de multiaventura.</p> <p>f) S'han comprovat les zones de cobertura i les bandes d'emissió dels aparells de comunicació.</p>
2. Valora la viabilitat en l'aplicació de les mesures de control de riscos en les activitats d'espeleologia, descens de barrancs, escalada o multiaventura, i analitza les dades del context.	<p>a) S'han seleccionat les dades rellevants per a la prevenció de riscos en una activitat.</p> <p>b) S'ha estimat la perillositat d'un barranc en funció del càlcul del seu cabal.</p> <p>c) S'ha identificat i s'ha descrit la dinàmica del fluid en els fenòmens del medi fluvial que afecten els descensos de barrancs.</p> <p>d) S'han descrit les tècniques preventives i operatives aplicades a cada fenomen del medi fluvial.</p> <p>e) S'han identificat en un pla de la cavitat les possibles vies d'escalada i s'han relacionat amb la tipologia de les contingències que s'hi puguin donar.</p> <p>f) S'ha definit el mètode de senyalització per a progressar amb seguretat en una zona laberíntica i caos de blocs en funció de la disponibilitat de material de senyalització.</p> <p>g) S'han determinat les possibilitats d'establir un itinerari alternatiu i s'han seguit els criteris de seguretat.</p>
3. Aplica les tècniques de conducció de grups per barrancs, desnivells i coves i les adapta a les característiques de les i dels participants i del medi per a avançar eficaçment en condicions de seguretat.	<p>a) S'ha seguit el protocol d'equipament i desequipament d'una cavitat.</p> <p>b) S'han senyalitzat en llocs visibles les zones conflictives, com ara els laberints i els caos de blocs, per a garantir l'orientació i la seguretat del recorregut.</p> <p>c) S'han explicat i s'han demostrat les tècniques d'utilització i maneig de cordes en activitats d'escalada, barrancs, espeleologia i vies ferrades.</p> <p>d) S'han explicat i s'han demostrat els protocols de seguretat en la col·locació d'aparells, connectors i caps d'ancoratge, així com</p>

	<p>en la progressió per cordes, tobogans i salts a tolls.</p> <p>e) S'han explicat i s'han demostrat les tècniques de progressió i d'ajuda per a superar els punts de dificultat en els barrancs aquàtics.</p> <p>f) S'han indicat durant la progressió les possibles zones de perill en terreny variat de muntanya i escalada, coves, vies ferrades i barrancs.</p> <p>g) S'han adequat la tècnica i el ritme de progressió a les característiques personals, del terreny i de l'activitat.</p>
<p>4. Supervisa i dirigeix la realització de les activitats en instal·lacions d'oci i aventura i aplica els protocols de prevenció i control de riscos.</p>	<p>a) S'ha seguit el protocol de comprovació de seguretat dels elements fixos de la instal·lació d'oci i aventura.</p> <p>b) S'ha seguit el protocol de muntatge i desmuntatge dels elements portàtils de les instal·lacions de multiaventura.</p> <p>c) S'han explicat les normes de seguretat i l'ús de les instal·lacions.</p> <p>d) S'ha seguit el protocol de col·locació dels equips de seguretat de les persones usuàries d'una instal·lació d'oci i aventura.</p> <p>e) S'han definit i s'han demostrat les tècniques d'utilització i maneig de cordes en les instal·lacions i activitats d'oci i aventura.</p> <p>f) S'han explicat les tècniques de progressió per als successius nivells dels circuits verticals i aeris de les instal·lacions d'oci i aventura.</p> <p>g) S'ha controlat el compliment de les normes de seguretat.</p> <p>h) S'han explicat les mesures que cal adoptar davant de situacions de fatiga o de bloqueig en les persones usuàries de les instal·lacions d'oci i aventura.</p>
<p>5. Dirigeix el grup de persones participants en situacions simulades d'incidències o emergència, coordina els recursos i les mesures de seguretat i aplica les tècniques de rescat i evacuació.</p>	<p>a) S'ha seguit el protocol específic de prevenció i seguretat en les activitats.</p> <p>b) S'han demostrat les tècniques d'aproximació i d'evacuació en cas d'accident.</p> <p>c) S'han simulat les possibles adaptacions al medi en cas de fenòmens atmosfèrics perillosos.</p> <p>d) S'ha explicat la utilització correcta del material en un rescat.</p> <p>e) S'han instal·lat les cordes de progressió.</p> <p>f) S'han determinat les habilitats necessàries per a solucionar qualsevol incidència durant el transcurs d'un descens per corda.</p> <p>g) S'ha dissenyat la construcció d'una llitera de fortuna i la instal·lació d'una tirolina.</p>
<p>6. Valora les activitats guiades per barrancs, cavitats i en instal·lacions d'oci i aventura i analitza les dades disponibles.</p>	<p>a) S'han recollit les dades sobre la mateixa actuació i sobre les reaccions del grup en l'activitat.</p> <p>b) S'han registrat les incidències relatives a l'activitat, a la seguretat i als temps previstos.</p> <p>c) S'ha valorat l'adequació dels equips i dels materials utilitzats en l'activitat.</p> <p>d) S'ha omplert la fitxa de valoració de l'activitat segons el programa d'aquesta.</p> <p>e) S'han proposat mesures correctores dels desajustaments detectats.</p> <p>f) S'ha elaborat un informe sobre l'activitat realitzada.</p>

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

- Caballero, P. J. (2012). Potencial educativo de las actividades físicas en el medio natural: Actividades de colaboración simple. *EmásF: Revista Digital de Educación Física*, 19, 99-114.
- Funollet, F. (2004). *La necessitat de les activitats esportives en el Medi Natural*. Revista Tàndem, Didàctica de l'Educació Física, Juliol 2004, núm. 16, pp. 7-19.
- Guillem, R. i col. (2000). *Activitats en la Naturalesa*. 1a edició. INDE. Barcelona.
- Granero, A. (2007). *Una aproximación conceptual y taxonómica a las actividades físicas en el medio natural*. EF Deportes.com. Revista Digital. Año 12, Nº 107 – Abril de 2007. Buenos Aires.
- Kunusch, G. (2014). *Guia d'escalada de Menorca*. Desnivel. Madrid.
- Miguel, A. (2001). *Actividades físicas en el medio natural en la Educación Física Escolar*. Cuadernos técnicos. Palencia.
- Romero, D., Ligeró, D. i J. Fuentesal (2022). *Maniobras con cuerdas*. Arán ediciones.
- Smith, P (2013). *Juegos de escalada*. Tutor. Madrid.

CARACTERÍSTIQUES DELS EXÀMENS

Prova teòrica de 20 preguntes a partir dels següents continguts

- Concepte de maniobres amb cordes.
- Muntanyisme i tipus d'escalada.
- Equips i recursos: usos i manteniment.
- Mesures de control de riscos.
- Guiatge de grups en activitats de multiaventura.
- Guiatge de grups en activitats d'escalada.

Prova pràctica mostrant evidències de:

- Conèixer l'ús del material i equips de protecció individual.
- Dominar la progressió i assegurament en roca en escalada esportiva (obrir una via de primer, assegurar de primer, assegurar a un client) mínim grau de 5.
- Guiar grups en activitats de multiaventura i escalada.
- Aplicar mesures de control de riscos i seguretat.

MATERIAL NECESSARI

- Equip de protecció individual (1 casc, 1 arnés, 1 línia de vida, mosquetó HMS).
- Corda de escalada (1 unitat, dinàmica i de 60m).
- Cintes exprés (10 unitats).
- Gri-gri adequat a la corda.
- Mosquetó de seguretat adequat al gri-gri.

CONTACTE PROFESSORAT

cap.afe@iescapdellewant.org

1340_FORMACIÓ I ORIENTACIÓ LABORAL

CONTINGUTS CURRICULARS

a) Recerca activa de feina:

- Valoració de la importància de la formació permanent per a la trajectòria laboral i professional.
- Anàlisi dels interessos, aptituds i motivacions personals per a la carrera professional.
- Identificació d'itineraris formatius relacionats amb el tècnic/a.
- Responsabilització del propi aprenentatge. Coneixement dels requeriments i de les expectatives previstes.
- Definició i anàlisi del sector professional del tècnic/a.
- Planificació de la pròpia carrera:
 - Establiment d'objectius laborals a mig i llarg termini compatibles amb necessitats i preferències.
 - Objectius realistes i coherents amb la formació actual i la projectada.
- Procés de recerca de feina en petites, mitjanes i grans empreses del sector.
- Oportunitats d'aprenentatge i feina a Europa. Europass, Ploteus.
- Tècniques i instruments de recerca de feina.
- Valoració de l'autoocupació com a alternativa per a la inserció professional.
- El procés de presa de decisions.
- Establiment d'una llista de comprovació personal de coherència entre pla de carrera, formació i aspiracions.

b) Gestió del conflicte i equips de treball:

- Valoració dels avantatges i inconvenients del treball d'equip per a l'eficàcia de l'organització.
- Classes d'equips al sector de la família professional formal i no formal segons les funcions que exerceixen.
- Anàlisi de la formació dels equips de treball.
- Característiques d'un equip de treball eficaç.
- La participació a l'equip de treball. Anàlisi dels possibles rols dels seus integrants.
- Definició de conflicte: característiques, fonts i etapes del conflicte.
- Mètodes per a la resolució o supressió del conflicte: mediació, conciliació i arbitratge.

c) Legislació laboral:

- El dret del treball.
- Intervenció dels poders públics en les relacions laborals.
- Anàlisi de la relació laboral individual.
- Determinació de les relacions laborals excloses i relacions laborals especials.
- Modalitats de contracte de treball i mesures de foment de la contractació.
- Drets i deures derivats de la relació laboral.

- Condicions de treball. Salari, temps de treball i descans laboral.
- Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball.
- Representació dels treballadors.
- Negociació col·lectiva com mitjà per a la conciliació dels interessos de treballadors i empresaris.
- Anàlisi d'un conveni col·lectiu aplicable a l'àmbit professional del Tècnic/a.
- Conflictes col·lectius de treball.
- Nous entorns d'organització del treball: subcontractació, teletreball.
- Beneficis per als treballadors a les noves organitzacions: flexibilitat, beneficis socials, entre altres.

d) Seguretat social i desocupació:

- El sistema de la seguretat social com principi bàsic de solidaritat social.
- Estructura del sistema de la seguretat social.
- Determinació de les principals obligacions d'empresaris i treballadors en matèria de seguretat social, afiliació, altes, baixes i cotització.
- L'acció protectora de la seguretat social.
- Classes, requisits i quantia de les prestacions.
- Concepte i situacions protectores per desocupació.
- Sistemes d'assessorament dels treballadors respecte als seus drets i deures.

e) Avaluació de riscos professionals:

- Importància de la cultura preventiva en totes les fases de l'activitat preventiva.
- Valoració de la relació entre treball i salut.
- Anàlisi i determinació de les condicions de treball.
- El concepte de risc professional. Anàlisi de factors de risc.
- L'avaluació de riscos a l'empresa com element bàsic de l'activitat preventiva.
- Anàlisi de riscos lligats a les condicions de seguretat.
- Anàlisi de riscos lligats a les condicions ambientals.
- Anàlisi de riscos lligats a les condicions ergonòmiques i psicosocials.
- Riscos específics al sector professional.
- Determinació dels possibles danys a la salut del treballador que poden derivar-se de les situacions de risc detectades.

f) Planificació de la prevenció de riscos a l'empresa:

- Drets i deures en matèria de prevenció de riscos laborals.
- Responsabilitats en matèria de prevenció de riscos laborals.
- Gestió de la prevenció a l'empresa.
- Representació dels treballadors en matèria preventiva.
- Organismes públics relacionats amb la prevenció de riscos laborals.
- Planificació de la prevenció a l'empresa.
- Plans d'emergència i d'evacuació en entorns de treball.
- Elaboració d'un pla d'emergència en una de petita o mitjana empresa del sector.

g) Aplicació de mesures de prevenció i protecció a l'empresa:

- Determinació de les mesures de prevenció i protecció individual i col·lectiva.
- Protocol d'actuació davant d'una situació d'emergència.
- Formació als treballadors en matèria de plans d'emergència.
- Vigilància de la salut dels treballadors.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Resultats d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
1. Selecciona oportunitats de treball, identificant les diferents possibilitats d'inserció i les alternatives d'aprenentatge al llarg de la vida.	<ul style="list-style-type: none"> a) S'ha valorat la importància de la formació permanent com a factor clau per a l'ocupació i l'adaptació a les exigències del procés productiu. b) S'han identificat els itineraris formatiu-professionals relacionats amb el perfil professional de Tècnic/a. c) S'han determinat les aptituds i actituds necessàries per a l'activitat professional relacionada amb el perfil del títol. d) S'han identificat els principals llocs de treball i d'inserció laboral per al Tècnic/a.. e) S'han determinat les tècniques utilitzades en el procés de recerca de treball. f) S'han previst les alternatives de treball per compte propi en els sectors professionals relacionats amb el títol. g) S'ha realitzat una valoració de la personalitat, aspiracions, actituds i formació pròpia per a prendre decisions.
2. Aplica les estratègies de treball en equip, valorant la seva eficàcia i eficiència per assolir els objectius de l'organització.	<ul style="list-style-type: none"> a) S'han valorat els avantatges del treball en equip en situacions de treball relacionades amb el perfil de Tècnic/a. b) S'han identificat els equips de treball que es poden constituir en una situació real de treball. c) S'han determinat les característiques d'un equip de treball eficaç davant els equips ineficaços. d) S'ha valorat positivament la necessària existència de diversitat de rols i opinions acceptats pels membres d'un equip. e) S'ha reconegut la possible existència de conflicte entre els membres d'un grup com un aspecte característic de les organitzacions. f) S'han identificat els tipus de conflicte i les seves fonts. g) S'han determinat procediments per a la resolució del conflicte.
3. Exerceix els drets i compleix les obligacions derivades de les relacions laborals, reconeixent-les als diferents contractes de treball.	<ul style="list-style-type: none"> a) S'han identificat els conceptes bàsics del dret del treball. b) S'han diferenciat els principals organismes que intervenen en les relacions entre empresaris i treballadors. c) S'han determinat els drets i obligacions derivats de la relació laboral.

	<p>d) S'han classificat les principals modalitats de contractació, identificant les mesures de foment de la contractació per a determinats col·lectius.</p> <p>e) S'han valorat les mesures establertes a la legislació vigent per a la conciliació de la vida laboral i familiar.</p> <p>f) S'han identificat les causes i efectes de la modificació, suspensió i extinció de la relació laboral.</p> <p>g) S'ha analitzat el rebut de salaris, identificant els principals elements que l'integren.</p> <p>h) S'han analitzat les diferents mesures de conflicte col·lectiu i els procediments de solució de conflictes.</p> <p>i) S'han determinat les condicions de treball pactades a un Conveni Col·lectiu aplicable a un sector professional relacionat amb el títol professional.</p> <p>j) S'han identificat les característiques definitòries dels nous entorns d'organització del treball.</p>
<p>4. Determina l'acció protectora del sistema de la Seguretat Social davant les diferents contingències cobertes, identificant les diferents classes de prestacions.</p>	<p>a) S'ha valorat el paper de la Seguretat Social com a pilar essencial per a la millora de la qualitat de vida dels ciutadans.</p> <p>b) S'han enumerat les diferents contingències que cobreix el sistema de la Seguretat Social.</p> <p>c) S'han identificat els règims existents en el sistema de la Seguretat Social.</p> <p>d) S'han identificat les obligacions d'empresari i treballador dins el sistema de la Seguretat Social.</p> <p>e) S'han identificat a un supòsit senzill les bases de cotització del treballador i les quotes corresponents a treballador i empresari.</p> <p>f) S'han classificat les prestacions del sistema de la Seguretat Social, identificant els requisits.</p> <p>g) S'han determinat les possibles situacions legals de desocupació.</p> <p>h) S'ha realitzat el càlcul de la durada i quantia d'una prestació per desocupació de nivell contributiu bàsic.</p>
<p>5. Avalua els riscos derivats de la seva activitat, analitzant les condicions de treball i els factors de risc presents al seu entorn laboral.</p>	<p>a) S'ha valorat la importància de la cultura preventiva a tots els àmbits i activitats de l'empresa.</p> <p>b) S'han relacionat les condicions de treball amb la salut del treballador.</p> <p>c) S'han classificat els factors de risc a l'activitat i els danys derivats d'aquests factors.</p> <p>d) S'han identificat les situacions de risc més habituals als entorns de treball del tècnic superior.</p> <p>e) S'ha determinat l'avaluació de riscos a l'empresa.</p> <p>f) S'han determinat les condicions de treball significatives per a la prevenció als entorns de treball relacionats amb el perfil professional.</p>

	g) S'han classificat i descrit els tipus de danys professionals, amb especial referència a accidents de treball i malalties professionals, relacionats amb el perfil professional.
6. Participa en l'elaboració d'un pla de prevenció de riscos a una petita empresa, identificant les responsabilitats de tots els agents implicats.	<p>a) S'han determinat els principals drets i deures en matèria de prevenció de riscos laborals.</p> <p>b) S'han classificat les diferents formes de gestió de la prevenció a l'empresa, en funció dels diferents criteris establerts a la normativa sobre prevenció de riscos laborals.</p> <p>c) S'han determinat les formes de representació dels treballadors a l'empresa en matèria de prevenció de riscos.</p> <p>d) S'han identificat els organismes públics relacionats amb la prevenció de riscos laborals.</p> <p>e) S'ha valorat la importància de l'existència d'un pla preventiu a l'empresa que inclogui la seqüenciació d'actuacions que s'han de realitzar en cas d'emergència.</p> <p>f) S'ha definit el contingut d'un pla de prevenció a un centre de treball relacionat amb el sector professional.</p> <p>g) S'ha projectat un pla d'evacuació i emergència a una empresa del sector.</p>
7. Aplica les mesures de prevenció i protecció, analitzant les situacions de risc a l'entorn laboral.	<p>a) S'han definit les tècniques de prevenció i protecció que s'han d'aplicar per tal d'evitar danys en el seu origen i minimitzar les conseqüències en cas que siguin inevitables.</p> <p>b) S'ha analitzat el significat i l'abast dels diferents tipus de senyalització de seguretat.</p> <p>c) S'han analitzat els protocols d'actuació en cas d'emergència.</p> <p>d) S'han identificat les tècniques de classificació de ferits en cas d'emergència on existeixen víctimes de diferent gravetat.</p> <p>e) S'han determinat els requisits i condicions per a la vigilància de la salut del treballador i la seva importància com a mesura de prevenció.</p>

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

Qualsevol llibre de text de Formació i Orientació Laboral de les diferents editorials.

CARACTERÍSTIQUES DELS EXÀMENS

- Prova teòrica: test de preguntes de resposta múltiple.

- Prova pràctica: resolució de supòsits pràctics.

S'han de superar cadascuna de les dues proves per aprovar.

Ponderacions en la qualificació final:

Part teòrica: 50%; Part pràctica: 50%.

MATERIAL NECESSARI

Bolígraf blau o negre i calculadora no programable.

CONTACTE PROFESSORAT

cap.fol@iescapdellevant.org

1341_EMPRESA I INICIATIVA EMPRENEDORA

CONTINGUTS CURRICULARS

Continguts organitzats per blocs temàtics

Bloc I: Iniciativa Emprenedora

- Innovació i desenvolupament econòmic. Principals característiques de la innovació a l'activitat de la família professional (materials, tecnologia i organització de la producció,...)
- Factors clau dels emprenedors: iniciativa, creativitat i formació.
- L'actuació de l'intraemprenedor a una empresa del sector de la família professional.
- L'actuació de l'emprenedor com empresari en el sector de la família professional.
- Concepte d'empresari. Requisits per exercir l'activitat empresarial.
- Pla d'empresa: La idea de negoci dins l'àmbit de la família professional.

Bloc II: L'empresa i el seu entorn

- Funcions bàsiques de l'empresa.
- L'empresa com a sistema.
- L'entorn general i específic d'una empresa del sector de la família professional.
- La cultura de l'empresa: imatge corporativa.
- La responsabilitat social empresarial. El balanç social.

Bloc III: Creació i posada en marxa d'una empresa

- Tipus d'empresa. Elecció de la forma jurídica. Responsabilitat dels propietaris. Fiscalitat. Nombre de socis.
- Viabilitat econòmica i financera d'una empresa del sector de la família professional.
- Fonts de finançament i elaboració del pressupost d'una empresa del sector de la família professional.
- Tràmits de constitució i posada en marxa de l'empresa del sector de la família professional.
- Ajudes, subvencions i incentius fiscals per a les pimes relacionades amb la família professional.

Bloc IV: Funció Administrativa

- Concepte de comptabilitat i nocions bàsiques.
- El pla general comptable. Els comptes anuals.
- Gestió administrativa d'una empresa del sector de la família professional.

- Obligacions fiscals de l'empresa.

Bloc transversal: El projecte d'empresa

- El pla d'empresa: elecció de la forma jurídica, estudi de viabilitat econòmica i financera, tràmits administratius i gestió d'ajudes i subvencions.

CRITERIS D'AVUACIÓ

Resultats d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
1.Reconeix les capacitats associades a la iniciativa empenedora, analitzant els requeriments derivats dels llocs de treball i de les activitats empresarials.	<p>a) S'ha identificat el concepte d'innovació i la seva relació amb el progrés de la societat i l'augment en el benestar dels individus.</p> <p>b) S'ha analitzat el concepte de cultura empenedora i la seva importància com a font de creació d'ocupació i benestar social</p> <p>c) S'ha valorat la importància de la iniciativa individual, la creativitat, la formació i la col·laboració com a requisits indispensables per tenir èxit en l'activitat empenedora.</p> <p>d) S'ha analitzat la capacitat d'iniciativa en el treball d'una persona emprada en una pime del sector.</p> <p>e) S'ha analitzat el desenvolupament de l'activitat empenedora d'un empresari que s'iniciï en el sector.</p> <p>f) S'ha analitzat el concepte de risc com a element inevitable de tota activitat empenedora.</p> <p>g) S'ha analitzat el concepte d'empresari i els requisits i actituds necessaris per desenvolupar l'activitat empresarial.</p> <p>h) S'ha descrit l'estratègia empresarial, relacionant-la amb els objectius de l'empresa.</p> <p>i) S'ha definit una determinada idea de negoci, en l'àmbit del sector productiu del cicle formatiu, que serveixi de punt de partida per a l'elaboració d'un pla d'empresa.</p>
2. Defineix l'oportunitat de creació d'una petita empresa, valorant l'impacte sobre l'entorn d'actuació i incorporant valors ètics.	<p>a) S'han descrit les funcions bàsiques que es realitzen en una empresa i s'ha analitzat el concepte de sistema aplicat a l'empresa.</p> <p>b) S'han identificat els principals components de l'entorn general que envolta a l'empresa, especialment l'entorn econòmic, social, demogràfic i cultural.</p> <p>c) S'ha analitzat la influència en l'activitat empresarial de les relacions amb els clients, amb els proveïdors i amb la competència com a principals integrants de l'entorn específic.</p> <p>d) S'han identificat els elements de l'entorn d'una pime del sector.</p> <p>e) S'han analitzat els conceptes de cultura empresarial i imatge corporativa, i la seva relació amb els objectius empresarials.</p>

	<p>f) S'ha analitzat el fenomen de la responsabilitat social de les empreses i la seva importància com un element de l'estratègia empresarial.</p> <p>g) S'ha elaborat el balanç social d'una empresa i s'han descrit els principals costos socials en què incorren aquestes empreses, així com els beneficis socials que produeixen.</p> <p>h) S'han identificat, en empreses del sector productiu del cicle formatiu, pràctiques que incorporen valors ètics i socials.</p> <p>i) S'ha dut a terme un estudi de viabilitat econòmica i financera d'una pime del sector productiu del cicle formatiu.</p>
<p>3. Realitza les activitats per a la constitució i posada en marxa d'una empresa, seleccionant la forma jurídica i identificant les obligacions legals associades.</p>	<p>a) S'han analitzat les diferents formes jurídiques de l'empresa.</p> <p>b) S'ha especificat el grau de responsabilitat legal dels propietaris de l'empresa en funció de la forma jurídica triada.</p> <p>c) S'ha diferenciat el tractament fiscal establert per a les diferents formes jurídiques de l'empresa.</p> <p>d) S'han analitzat els tràmits exigits per la legislació vigent per a la constitució d'una empresa.</p> <p>e) S'ha realitzat una cerca exhaustiva de les diferents ajudes per a la creació d'empreses relacionades amb el sector productiu del cicle formatiu.</p> <p>f) S'ha inclòs en el pla d'empresa tot el relatiu a l'elecció de la forma jurídica, estudi de viabilitat economicofinancera, tràmits administratius, ajudes i subvencions.</p> <p>g) S'han identificat les vies d'assessorament i gestió administrativa externes existents a l'hora d'engegar una pime.</p>
<p>4. Realitza activitats de gestió administrativa i financera d'una pime, identificant les principals obligacions comptables i fiscals i emplenant la documentació.</p>	<p>a) S'han analitzat els conceptes bàsics de comptabilitat, així com les tècniques de registre de la informació comptable.</p> <p>b) S'han descrit les tècniques bàsiques d'anàlisi de la informació comptable, especialment referent a la solvència, liquiditat i rendibilitat de l'empresa.</p> <p>c) S'han definit les obligacions fiscals d'una empresa del sector productiu del cicle formatiu.</p> <p>d) S'han diferenciat els tipus d'impostos al calendari fiscal.</p> <p>e) S'ha emplenat la documentació bàsica de caràcter comercial i comptable (factures, albarans, notes de comanda, lletres de canvi, xecs i uns altres) per a una pime del sector productiu del cicle formatiu i s'han descrit els circuits que aquesta documentació recorre en l'empresa.</p> <p>f) S'han identificat els principals instruments de finançament bancari.</p> <p>g) S'ha inclòs l'anterior documentació en el pla d'empresa.</p>

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

Qualsevol llibre de text d'Empresa i Iniciativa Emprenedora de les diferents editorials.

CARACTERÍSTIQUES DELS EXÀMENS

- Prova teòrica: test de preguntes de resposta múltiple.
 - Prova pràctica: resolució d'exercicis pràctics.
- S'han de superar cadascuna de les dues proves per aprovar.
Ponderacions en la qualificació final:
Part teòrica: 50%; Part pràctica: 50%.

MATERIAL NECESSARI

Bolígraf blau o negre i calculadora no programable.

CONTACTE PROFESSORAT

cap.fol@iescapdellewant.org